...ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

48-дахи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

...эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 42 (13358)
1971 оной февралиин 19, пятница

Сэн 2 мүнгэн

Ажал гээшэ баялигай булаг болоно, тиимэһээ хүдэлмэришэн бүхэнэй ажалай бүтээсые дээшэлүүлбэл, арадай бүхы ажахын ашаг үрые арьбадхабал, ниитын үйлэдбэридэ хүн бүхэнэй оруулһан ажалайнь хубитын зэргээр совет хүнүүдэй хүртэдэг бүхы баялигууд арьбадхагдаха байна. (КПСС-эй ЦК-гай проектһээ).

...ПСС-эй XXIV СЪЕЗДЫН ДИРЕКТИВЭНҮҮДЭЙ ПРОЕКТЫЕ ...ЗҮБШЭН ХЭЛСЭНЭ

ШЭНЭ ТАБАН ЖЭЛДЭ АРАДАЙМНАЙ АЖАХЫН ҺАЛБАРИ БҮХЭНДЭ ЕХЭ ХҮГЖЭЛТЭ ТУЙЛАГДАХА

...АЙШААНА, ДЭМЖЭНЭ

...ромашина» заводой хүдэлмэ... арадай ажахые хүгжөөхэ ...жэлэй түсэб тушаа пар... Директивэнүүдэй про... һонирхон танилсажа байна. ...үүдэй проекттэй газетэ... ...хатай хамта уншалга эм..., зүбшэн хэлсэнэ.

...ишэд партиин экономиче... ...тическэ хараа шугамые ... һайшаажа байна. Эхэ ... экономико хүгжөөхэ, арад ... ...мальна байдал һайжа... ...ар шэнэ табан жэлэй үе... алхам хэхээр хараалаг... ... тэдэнэр тэмдэглэнэ.

...гаа арга боломжонуудаа ... хэрэглэхэ, материал, ту... ...трын элшэ хүсэ гамтай ... хэрэглэхэ тухай заводой ... боломжолжо байна. Дирек... ...тэй проектээр хараалагдаһа...най ёһоор, машина бүтээлгэдэ, металл болбосоруулгада хэрэглэгдэхэ хара металл ехээр үйлэдбэрилэгдэхэ юм. Бүхы промышленностьда хэрэглэгдэмээр шэнэ түхэлэй электродвигательнүүдые үйлэдбэрилхэ гэжэ проектээр хараалагдаба.

Заводой хүдэлмэришэд эдэ зорилгонуудтай танилсажа, өөһэдынгөө оруулха хубитые тодорхойлно. Үйлэдбэриин түрүүшүүлэй нэгэн Мирослава Кабезская түрүү дүй дүршэл хэрэглэн, табан жэлэй хугасаада ажалайнгаа бүтээсэ 30 процентээр дээшэлүүлхэ уялга абаа.

Табан жэлэй түрүүшын жэл—1971 ондо заводой коллектив Гүрэнэй шанарай тэмдэгтэй электродвигательнүүдые бүри олоор бүтээжэ, бүхы продукциингаа 25 процентые иимэ тэмдэгтэйгээр тушааха гэжэ шиидээ. Заводой хүдэлмэришэд энэ жэлдэ 80 тонно металл, 50 тонно түлишэ, 100 мянган киловатт-час электрын элшэ хүсэ алмаха болобо.

1971—1975 онуудай туршада заводой бүтээн гаргадаг промышленна продукциин хэмжээн 25 процентээр дээшэлхэ юм. Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлһэнэй ашаар энэ ургалта туйлагдаха байна. Мүн үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхэ, гол фонднуудые ашагтай һайнаар хэрэглэхэ асуудалда ехэ анхарал хандуулагдаха. Станок, прессүүдые, ондоошье түхеэрэлгэнүүдые һайн шанартайгаар заһабарилха, тиигэжэ гол фонднуудһаа продукци абалгые ехэдхэхэ хэрэгтэ өөһэдынгөө туһа нэмэри оруулха гэжэ заһабари хэдэг хүдэлмэришэд шиидэһэн байна.

Заводой коллектив партиин ЦК-гай Директивэнүүдэй проектые шудалжа, өөһэдынгөө бэелүүлхэ зорилго тодорхойлно.

Н. ДЕМИН,
Улаан-Үдын «Электромашина» заводой инженер.

БОДОТО АЖАЛААРАА ХАРЮУСАХА

...и табан жэлэй түсэб тушаа ... XXIV съездын Директивэ... ...проектын газетэнүүдтэ толи... ... радиогоор дамжуулагдам... ...ай отделениин гүүртэ, фер... ...эхэ хөөрэлдөөнүүд болоо. ...ажахын бүхы һалбаринуу... ...ар хүгжөөхэ үргэн Прог... ...үн зон ехэл һайшаан угтаа.

... табан жэлэй туршада ...Улаан-Малшан нютагай гүүр... ...отаранууд муу бэшэ үрэ ..., эдеэ хоолой зүйлнүү... гүрэндэ тушааха түсэб ... муу бэшээр дүүргээ.

...эдэ, В. И. Ленинэй түрэ... ...жэлэй гүйсэһэн ойн бая... ...манай отделениин малшад ..., буруунӱдые һайнаар ша... ...лаалуулжа, бүхыдөө 1900 ...шэгнүүртэй үхэрнүүдые гу... ...тушааха, жэл соо 780 тугал ...эхыень хүхүүлэн томо бол... ...урдаа табяа һэн. Тии... ...ы эбэртэ бодо малаа 2258 да хүргэхэ, үнеэдээ 884 толгойдо хүргэхэ гэжэ шиидээ һэн.

Энэ хэлэһэн үгэдөө хүрэхын тула малшад, тугалшад хүсэ шадалаа гамнангүй үсэд нэтэрүүгээр хүдэлөө. Тусхайлбал, бэрхэ малшан коммунист Даша-Дондок Токтохоев өөрынгөө оролдосото ажалаар аймагайнгаа бүхы малшадай дунда мэдээжэ болонхой. Нёдондо зуун үнеэн бүриһөө 95 тугал абажа түлжүүлээ. Тугалнуудта эхыень хүхүүлжэ томо болгоходоо, тус бүриинь шэгнүүрые суудхын 800 граммаар нэмээгээ. Ондоогоор хэлэбэл, энэ малшанай хаража байһан тугалнууд бэеэр томо, тобир һайн байжа, шахалганда табигдахадаа шэгнүүрээ түргэн нэмээгээ, һайса таргалаашье.

Тэрэшэлэн дүршэлтэй малшад Николай Верещагин, Владимир Найданов тэгшэдые баһал үнэн зүрхэнһөө магтахаар. Эдэл түрүүшүүлэй оролдолгын ашаар гүрэндэ тарган мяхан ехээр худалдагдаа бшуу.

Отделениин малшад нёдондо 1970 центнер мяха гүрэндөө тушаажа, даабаряа үлүүлэн дүүргээ, тиихэдэ түсэбөөр хараалагдаһанһаа 150 тугал олоор абажа түлжүүлээ, үхэр малайнгаа тоо толгойе нилээд олошоруулаа.

Үнгэрэгшэ табан жэлдэ манай Улаан-Малшанай үхэршэд гүрэндөө 8 мянган центнер мяха тушаагаа.

Арад зоной ажабайдалые һайжаруулха хэрэгтэ ехэ анхарал оролдолго гаргадагайнь түлөө парти, правительстводаа баяр хүргэн, бодото ажалаараа харюусахын тула малшаднай шэнэ табан жэлдэ бүри һайнаар хүдэлхэ, 1971—1975 онуудай туршада мяха абалгые нэгэ хахад дахин ехэ болгохо зорилго урдаа табяа. Тиигэжэ түрэл партиингаа XXIV съездын Директивэнүүдые хүсэндэнь хүргэхын түлөө аһан шадалаараа оролдожо байна, саашадаашье оролдохо юм.

Д. ЧИМИТОВ,
Яруунын аймагай «Комсомольский» совхозой хоёрдохи отделениие эрхилэгшэ.

Улаан-Үдын аймагай Ивалгын ОПХ-гай хүдэлмэришэд 1971—1975 онуудта СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ табан жэлэй түсэб тушаа КПСС-эй XXIV съездын Директивэнүүдэй проекттэй танилсана. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Ивалгын ОПХ-гай 3-хи отделениин хүдэлмэришэд Сындэмэ Намзанова, Соном Шантанова.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ЗОНОЙ ҮҮСХЭЛ БАДАРУУЛБА

КПСС-эй XXIV съездын Директивэнүүдэй проекттэй Хориин аймагай совхозуудай ажалшад, малшад ехээр һонирхон танилсажа, Совет орондо үнгэрһэн табан жэлэй туршада туйлагдаһан асари ехэ амжалтануудаар омогорхоно, ерэхэ табан жэл соо хэгдэхээр хараалагдаһан гайхамшагта түсэбүүдые маша ехээр үнэн зүрхэнһөө һайшаана.

Түрэл партиингаа ээлжээтэ съездын Директивэнүүдэй проектые совхозуудай ажалшад нэн түрүүн радиогоор шагнажа, һүүлээрнь газетэнүүдһээ дахин дахин уншажа, урдахи табан жэлэй түсэбэй дүүргэлтэтэй, мүнөө шэнэ табан жэлэй түсэбөөр хараалагдаһан асари ехэ хүдэлмэритэй танилсахадаа, Эхэ оронойнгоо жэл ерэхэ тудам баяжажа, улам бүри хүсэтэй боложо байһые, совет арад зоной ажаһуудалай һайжаржа байһые ехэтэ сэдьхэлээ ханан тэмдэглэнэ. Эдэ үдэрнүүдтэ партиин райком олон тоото политорганизаторнуудые, агитатор, политинформаторнуудые совхозуудта эльгээгээ. Тэдэнэр КПСС-эй XXIV съездын Директивэнүүдэй проектые, ороной, республикын, аймагайнгаа үнгэрһэн табан жэлдэ туйлаһан дүнгүүд болон шэнэ табан жэлэй түсэбые ажалшадта тодо һонороор ойлгуулна.

Үдын совхозой гурбадахи отделениие эрхилэгшэ П. Б. Дамбажаповтай хөөрэлдэхэдэ, тэрэ иигэжэ мэдүүлбэ:

— Эхэ оромнай үнгэрһэн табан жэл соо ямар ехэ амжалта туйлаба гээшэб, энээгээр омогорхонгүй байха аргагүй. Тиихэдэ юһэдэхи табан жэлэй асари ехэ түсэбтэй танилсахада бүришье гайхалтай даа. Табан жэл соо промышленность ба хүдөө ажахын талаар иимэ ехэ ажал хэхэ гээшэ бэлэн хэрэг бэшэ. Гансал Коммунис партиин хүтэлбэри доро бадаран мандажа байһан сүлөөтэ Совет орон иимэ ехэ түсэб дүүргэжэ амжаа. Саашадаашье дүүргэхэ байна. Партиин XXIV съездын урда тээхи социалис мүрысөөндэ оролсоод, манай отделениин ажалшад мүнөө эсэхэ сусахые мэдэнгүй ажаллана. Абаһан уялгаяа болзорһоо урид дүүргэхын түлөө тэмсэнэ,—гэжэ хөөрэбэ.

Эндэхи Баян-Голой һаалиин гүүртын коллектив үнгэрһэн январь һарынгаа түсэбые 138 процент дүүргээд, һү гүрэндэ тушааха даабаряа 149 процент бэелүүлээ. Үнеэн бүриһөө 203 килограмм һү һаагаа. Тиихэдэ хонишод мүн лэ оролдолго ехэтэйгээр ажаллана.

Д. ДОРЖИЕВ,
Аймагай хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй хүдэлмэришэдэй профсоюзай комитедэй түрүүлэгшэ.

Монтажник Алексей Леонидович Пестов 834-дэхи барилгын монтажжна поездэ нүхэр Б. Дашацыреновэй бригадада хүдэлнэ. Тэрэ бригадынгаа гэшүүдэй дунда эрхим хүдэлмэришэн гэжэ тоологдоно. Үдэрэйнгөө даабарине 140—150 процент дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: А. Л. Пестов.

С. ЦЫДЫПОВЭЙ фото.

АЛХАСАМНАЙ ТҮРГЭДЭНЭ

Абаһан уялгаяа хэр зэргээр дүүргэжэ байһан тухай мэдээсэхыень промышленна зарим предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэдтэ манай корреспондент хандаһан байна. Тэдэнэй үгэһэн харюу доро толилогдобо.

ЗЭДЫН ВОЛЬФРАМ-МОЛИБДЕНЭЙ КОМБИНАДАЙ ТҮСЭБЛЭЛГЫН ТАҺАГАЙ НАЧАЛЬНИК Ю. И. ЖАБИН:

Манай коллектив партиин XXIV съездын хүндэлэлэй социалис мүрысөөндэ оролсоходоо, шэнэ социалис уялга абаа һэн. Продукци худалдаха түрүүшын кварталай түсэбые 101 процент дүүргэхэ, вольфрамай концентрат абаха даабаряа 101 процент дүүргэхэ гэжэ шиидэһэн юм. Түсэбөөр хараалагдаһанһаа ажалай бүтээсые 2, 5 процентээр дээшэлүүлхэ, 0, 5 процентээр ехэ олзо доход оруулха гэжэ лаблагдаа. Тиихэтэй хамта барилга-хабсаралгын горитой хүдэлмэри хэхэ, алмалта, арьбалалтын түлөө тэмсэхэ гэжэ шиидээд, мүн лэ тодорхой зорилго урдаа табиһан байна.

Жэлэй түрүүшын һара дүүрэжэ, үрэ дүнгэй заха үзүүр харагдаба. Юрэнхыгөөр хэлэхэдэ, январиин туршада муу бэшээр хүдэлжэ гараабди. Вольфрамай концентрат абаха даабари 101, 1 процент дүүргэгдэбэ. Комбинадай рудник, цехүүдэй дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ Холтоһоной горнягууд түрүүлжэ ябана. Тэдэнэр руда малтаха һарын түсэбые 107, 4 процент дүүргээ. Тиихэтэй хамта металлай ехэ холисотой, һайн шанартай руда малтан гаргаһан байна.

Вольфрамай фабрикын коллектив түсэбөө, абаһан уялгаяа урагшатайгаар дүүргэнэ гэхээр. Руда болбосоруулха, тэрэнээ концентрат болгохо даабари холо үлүүлэгдээ. Комбинадай мэдэлдэ үгтэһэн Хяагтын шанаржуулгын фабрика даабариһаа гадуур ехэ продукци худалдаба.

Барилгын модо бэлдэдэг, барилгын материалнуудай цехүүдэй хүдэлмэришэд январь соо бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллажа гараа. Даабариһаа гадуур ехэ модон хюрөөдэгдэжэ, хабсаргамал түмер-бетон хэрэгсэлнүүд үйлэдбэрилэгдэжэ, барилгын талмайнуудта эльгээгдээ.

Эршэтэ ажалаараа урдань суурхажа ябаһан манай коллектив съездын хүндэлэлдэ абаһан уялгаяа дүүргэхэ гэжэ шармайн оролдожо байна.

«ТЕПЛОПРИБОР» ЗАВОДОЙ АЖАЛАЙ БОЛОН САЛИН ХУЛҺЭНЭЙ ТАҺАГАЙ НАЧАЛЬНИК К. Н. МОСКОВЧЕНКО:

Прибор бүтээгшэд һүүлэй хэдэн жэлэй туршада һайнаар ажаллажа, гүрэнэй түсэб амжалтатайгаар дүүргэнэ. Урдынхи мэтэ туйлаһан амжалтаяа арьбадхаха, үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхэ зорилго коллективнай урдаа табяа һэн. Энэ зорилгонь хүдэлмэришэдэй 1971 оной социалис уялга соо тодорхойлогдоһон байна.

Партиин съездын үнгэргэгдэхэ энэ жэлэй туршада габшагайгаар ажаллаха, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, элдэб материал алмажа, съездын нээгдэхэ мартын 30-най үдэр тэрээгээрээ продукци бүтээн гаргаха гэжэ хараалагдаһан юм.

Манай хүдэлмэришэд хэлэһэн үгэдөө хүрэдэг юм. Тэдэнэр уялга абаһан түрүүшын үдэрһөө габшагайгаар ажаллажа, графигаа уридшалан дүүргэжэ байна. Энээниие январь һарын үрэ дүн гэршэлжэ үгэнэ. Продукци худалдаха жэлэй түрүүшын һарын түсэб 8 мянган түхэригөөр үлүүлэн дүүргэгдээ. 570 мянган түхэригэй продукци худалдаха аад, 578 мянган түхэригтэ наймаалагдаба. Энэмнай һайн үрэ дүн гээшэ.

Шэнэ продукци болохо микрокотелнуудай автоматика олоор бүтээхэ бэлэдхэл түлэг дундаа ябуулагдажа байна. Аяар 11 ондоо нэрэтэй эдэ приборнуудай түрүүшын партиие хараалагдаһан болзорһоонь урид, съездын нээгдэхэ үдэр болотор бүтээхэ уялга абтаһан юм. Прибор бүтээгшэд мүнөө һүүлшын бэлэдхэл хэжэ байна.

Шудхалгын болон патронно цехэйхид һарынгаа түсэбые болзорһоонь холо урид дүүргээ. Нүхэр Ильковой хүтэлбэрилдэг шудхалгын цехэй коллектив завод соогоо суутай юм. Тэдэнэр эгээл түрүүлэн коммунис ажалай коллективэй нэрэ зэргэдэ хүртэһэн, ...

...ОРОНОЙМНАЙ УЛАД ...ЗОНОЙ ГОЛ АНХАРАЛДА

МОСКВА. Юһэдэхи табан жэлэй түсэб тушаа партиин XXIV ... Директивэнүүдэй проекттэй Москвагай ажалшад туйлай ... һонирхон танилсана. Лихачевой нэрэмжэтэ автомобильна за..., «Хадуур ба Балта» гэжэ металлургическа заводой, Кировэй ...ожэтэ «Динамо» заводой, «Трехгорная мануфактура» комбина..., бусад предприятинуудай цехүүдтэ шэнэ табан жэлэй түсэб ту... хөөрэлдөөнүүд боложо, тэрэ шухала документые уншалга үн... байна. Москвагайхид шэнэ табан жэл тушаа Директивэ... проектые үнэн зүрхэнһөө һайшааха зуураа, партиин съез... нэрэтэй солотойгоор угтахын түлөө социалис мүрысөө бүри үр... дэлгэрүүлнэ.

Партиин райкомуудай нэгэдэхи секретарьнуудай, КПСС-эй Мос... горкомой таһагуудые даагшанарай зүблөөн Директивэнүү... проектые зүбшэн хэлсэлгэтэй холбоотой политическэ болон эм... ...эй хүдэлмэриин зорилгонуудые хэлсэхын тулада үнгэргэгдэбэ.

КПСС-эй ЦК-гай ба МГК-гай Политическэ гэгээрэлэй байшан ... информаторнууд болон агитаторнуудта туһаламжа болгон, Ди... ...нүүдэй проектые тайлбарилан ойлгуулха политинформаци... хөөрэлдөөнүүдэй тематика зохёобо.

ХАРЬКОВ. 300 пропагандист областной центрһээ районуудта ... Тэдэнэй дунда—эрдэмтэд, ниитын наукануудай кафедрын ...шанар, предприятинууд ба эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд, ...тийна ба совет эдэбхитэд бии.

КПСС-эй XXIV съездэдэ зорюулагдаһан лекци болон элидхэл... колхоз, совхозуудта тэдэнэр уншаха, СССР-эй арадай ажа... 1971—1975 онуудта хүгжөөхэ табан жэлэй түсэб тушаа ...ПСС-эй XXIV съездын Директивэнүүдэй проекттэй хүдөөгэй ажал... танилсуулха юм.

ДУШАНБЕ. Таджикистанай компартиин ЦК-гай эмхидхэһэн ...бригаданууд уулын дабаануудай хүр саһые, хадын хүүюуртэ ...нуудые гаталжа, холын районуудай таряашадта, үбэлэй бэлшээ... байгаа хонишодто, геологуудта ошобо. Тэдэнэр партиин XXIV съездын Директивэнүүдэй проектые ажалшадта ойлгуулха гэһэн зо... Партийна ба совет хүтэлбэрилэгшэд, Таджикистанай Нау...дай академиин эрдэмтэд, республикын дээдэ һургуулинуудай ...шанар агитбригадануудта оролсоно.

(ТАСС).

КОЛХОЗУУДАЙ БАРИЛГАШАДАЙ СОВЕТ

Москвада февралиин 17-до үнгэрһэн колхозууд хоорондын барилгын эмхинүүдэй Бүхэроссин нэгэдэлэй совет үнгэрэгшэ табан жэлэй турша соо колхозой барилгашадай хэһэн ажалай дүнгүүдые, мүнөө жэлэй зорилгонуудые зүбшэн хэлсэбэ.

Тус нэгэдэлэй хүдэлмэришэдэй, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй, алба хаагшадай 1971 оной түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ тухай социалис уялгануудые совет һайшааба.

Колхозууд хоорондын барилгын эмхинүүдэй Бүхэроссин нэгэдэл 1971—1975 онуудта СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ табан жэлэй түсэб тушаа КПСС-эй XXIV съездын Директивэнүүдэй проектые нэгэн һаналаар һайшаагаад, ажалай шэнэ амжалта туйлан, партиин XXIV съездые угтахыень колхозой барилгашадые уряалба.

(ТАСС).

ИНДОХИТАДАЙ ФРОНТНУУД ДЭЭРЭ

ХАНОЙ. (ТАСС). Урда Вьетнамай, Лаосой ба Камбоджын патриотическа зэбсэгтэ хүсэнүүд американ эзэрхэг түримхэйшүүлэй тэдэнэртэй нүхэсэгшэдэй сэрэгүүдэй урдаһаа дайлалдахадаа, улам шанга харюу үгэнэ.

Жэшээнь, Куангчи гэжэ Урда Вьетнамай провинциин хойто хубида дайлалдагша патриодууд февралиин 14-дэ американ 4 вертолет, 2 бронетранспортёр үгы хэбэ. Американ-сайгоной олон солдадые алаба, шархатуулба, плендэ абаба. Февралиин 7-һоо 14 хүрэтэр Куангчи провинциин хойто хубида американ-сайгоной сэрэгүүд 29 самолёт ба вертолёдоо, 95 автомашина гээһэн байна.

Биньдинь провинцида үсэд шанга байлдаанууд болобо.

Январиин 31-һээ февралиин 8 хүрэтэр Куангнам провинцида хатуу шанга байлдаанай болоходо дайсанай 420 солдат үгы хэгдэһэн, шархатуулагдаһан байба.

Лаосые сүлөөлхын түлөө тэмсэгшэ арадай арми орон хударнь добтолон ороһон интервентнүүдые хүсэтэй шангаар сохино. Патриодууд февралиин 2-то дайсанай 3 ротые 9-дэхи харгы дээрэ үй бута сохёод, 25 танк ба бронетранспортёрыень үгы хэһэн байгаа. Февралиин 9 ба 10-най үдэрнүүдтэ дайсанай үшөө хоёр ротые тэрэл харгы дээрэ Лаосой патриодууд үгы хээ.

Лаосой патриодууд Самтхонг райондохи дайсадай шэбээлһэн газарта добтолон ороод, 234 солдадыень үгы хэһэн, гэмтээһэн, американ 2 вертолёт буудажа унагааһан, ехэ гэгшын буу зэбсэг гартаа оруулһан байба.

Камбоджын патриодуудшье үсэд шанга байлдаагаа үргэлжэлһөөр.

ОАР-ай ЭБ НАЙРАМДАЛТА ХАРАА БОДОЛ

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Дүтын Зүүн зүгтэхи арсалдаата байдалые эбэй ёһоор, зүйтэйгөөр гуримшуулха гэжэ хүсэжэ байһанаа Арабуудай Нэгэдэмэл Республика эли тодоор дахин харуулба. Арсалдаае эбэй ёһоор гуримшуулха условинууд тухай Г. Яррингын һүүлэй дурадхалда ОАР-ай правительство бүтэмжэтэй һайн харюу үгэһэн байна.

Тэрэ харюу соонь иигэжэ хэлэгдэнэ: 1967 оной июньдэ эзэрхэг түримхэй добтолго Израилиин хэхын урда тээ байһан хилэнүүдые хоёр талын мэдэрээд, тэдэ хилэнүүдые нягтаар сахиха юм һаань, Дүтын Зүүн зүгтэхи гүрэнүүдэй нэгэниинь бологшо Израилиин өөрын эрхэтэ байдалые найдамтайгаар сахихаар бэлэн байһанаа ОАР элирхэйлэн мэдүүлнэ.

Гэхэтэй хамта Арабуудай Нэгэдэмэл Республикын эбтэ оролгын энэ шэнэ үүсхэлые Израиль «хүйтөөр» угтаба тээд американ хэблэл тэмдэглэбэ.

Дайн байлдаа саг зуураар болюулха болзорые дахин һунааха гэжэ ОАР-ай шэнэ үүсхэл гаргахадань, харин эзэмдэһэн араб газарай улад зониие улам ехээр зобоожо, хашажа, тэрээндэнь Израиль харюусаһан байха юм.

ЭРХИМҮҮДТЭ—ДАМЖУУЛГЫН УЛААН ТУГУУД

Хартаабхын, овощой, бахчева ургамалнуудай, саахарай свёклын, наран сэсэгэй үндэр ургаса 1970 ондо абажа, гүрэндөө ехээр худалдахын түлөө автономито республиканууда, хизаарнууд ба областьнуудай бүхэроссин социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые РСФСР-эй Министрнүүдэй Совет, Профессиональна Союзуудай Центральна Совет хаража үзэбэ. Московско, Ленинградска, Астраханска, Свердловско, Брянска, Рязанска, Вологодско, Псковско, Камчатска, Ульяновска областьнууд, Карелиин, Башкирай, Кабардино-Балкарай АССР-нүүд, Алтайн хизаар мүрысөөндэ түрүүлжэ гараба гээд тоологдобо.

Хартаабхын, овощой, бахчева ургамалнуудай үндэр ургаса абаһанайнь түлөө Московско, Ленинградска ба Астраханска областьнуудта РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба ВЦСПС-эй дамжуулгын Улаан тугые үлөөгөөд, нэгэдэхи мүнгэн шангуудые барюулха гэжэ тогтоогдобо. Свердловско, Брянска, Рязанска, Вологодско, Псковско, Камчатска областьнуудта, Карелиин АССР-тэ хоёрдохи мүнгэн шангууд олгогдобо.

Саахарай свеклын үндэр ургаса абаһанай түлөө РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй дамжуулгын Улаан туг, нэгэдэхи мүнгэн шан Башкирай АССР-тэ барюулагдаха болобо.

Наран сэсэгэй үндэр ургаса абаһанай түлөө дамжуулгын Улаан туг, нэгэдэхи мүнгэн шан Ульяновска областьдо барюулагдаха болобо. Алтайн хизаар ба Кабардино-Балкарай АССР хоёрдохи мүнгэн шангуудта хүртэбэ.

(ТАСС).

КПСС-эй ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕДҺЭЭ, СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМҺЭЭ, СССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДҺЭЭ

Совет элитэ уран зохёолшо, ниитын мэдээжэ ажал ябуулагша, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй гэшүүн, СССР-эй Уран зохёолшодой союзай правлениин секретарь, Социалис Ажалай Герой **Леонид Сергеевич СОБОЛЕВОЙ** үни удаан саг соо хүндөөр үбшэлөөд, 73-дахи жэлдээ, 1971 оной февралиин 17-до наһа бараһыень КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Верховно Соведэй Президиум, СССР-эй Министрнүүдэй Совет гүнзэгы гашуудалтайгаар мэдээсэнэ.

КПСС-эй Центральна Комитет	**СССР-эй Верховно Соведэй Президиум**	**СССР-эй Министрнүүдэй Совет.**

Профсоюзай ажабайдал

РАБОЧКОМ БА НИИТЫН ЭМХИНҮҮД

Коллективэй ажабайдалда профсоюзай организацинууд ехэхэн, үүргэ дүүргэдэг гээшэ. Наада захынь абажа хэлэхэдэ, гүрэнэй түсэб даабари болон социалис уялгануудай дүүргэлтын түлөө социалис мүрысөө эмхидхэхэhээ эхилээд, мүрысөөнэй дүн саг болзортонь согсолжо, олондо дуулгажа байха, ажалай эрхэ байдал hайжаруулхын түлөө, үйлэдбэри дээрэ усалталга hэргылхын түлөө тэмсэхэ, ажалшадые коммунис ёhоор хүмүүжүүлхэ гэхэ мэтэ профсоюзда хамаатай, тэрэнэй шиидхэхэ асуудалнууд олон.

Партийна организациин хүтэлбэри доро ажаллажа, олохон профсоюзна организацинууд хүдэлмэриингөө онол арга, түхэл маяг нарижуулан, ажалшадай ниитын эмхинүүдтэ нүлөөлжэ, тэдэнэй ажал хэрэг hайжаруулхын түлөө ехэхэн оролдолго гаргана гээшэ.

Энээниие Ивалгын туршалга-үйлэдбэрилгын ажахын профсоюзна организациин хүдэлмэри дээрэ харуулха хүсэлэнтэйбди. Мянга гаран гэшүүдтэй энэ организаци хүдөө ажахын предприятинуудтахи профсоюзай томохон организаци болоно. Эхин 8 организаци, 17 бүлэг хүдэлнэ.

Түс профсоюзна организаци үйлэдбэридэ ямараар нүлөөлнэб гэбэл, энэ ажахы үнгэрhэн түсэбтэ наймадахи табан жэлдэ хүдөө ажахын продуктнуудые үйлэдбэрилхэ, гүрэндэ худалдаха түсэб даабаряа жэл бүри үлүүлжэ ябаа юм. Табан жэлэй туршада хамта дээрээ 1 миллион 300 гаран мянган түхэритэй сэбэр олзо абаа. Энэшье баримта эндэхи профсоюзай гэшүүдэй — ажахын научна хүдэлмэрилэгшэд, мэргэжэлтэдэй, малшад, механизаторнуудай, бүхы коллективэй оролдосото ажал элитээр гэршэлжэ үгэнэ.

Зүгөөр энэ статья соогоо бидэнэр профсоюзна организациин бүхы хүдэлмэри дээрэ бэшэ, харин нэгэ асуудалда — рабочком ба ниитын эмхинүүд гэhэн асуудал дээрэ тогтохо hанаатайбди.

Үйлэдбэридэ нүлөөлхэ, ажалшадые коммунис ёhоор хүмүүжүүлхэ — иимэ хоёр гол зорилго профсоюзай ба ниитын эмхинүүдэй үмэнэ байна бшуу. Эдэ зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэхын тулада хүдэлмэрэе хайшан гэжэ эмхидхэнэб?

Ажахые хүтэлбэрилхэ хэрэгээ улам шангадхахын тулада профсоюзууд үйлэдбэриин саг үргэлжын зүблөөнүүдые, предприятинуудай хүдэлмэри hайжаруулха, үйлэдбэрилгын хойноhоо хиналта бэелүүлхэ хэрэгтэ туhалдаг улам нүлөөтэй зургаан болгохо ёhотой гэжэ манай парти заадаг гээшэ.

ОПХ-дахи иимэ зүблөөн 59 хүнhөө байгуулагданхай, тэрэнэй хүдэлмэри хүтэлбэрилхэ президиум 11 хүнhөө hунгагданхай. Саг үргэлжын зүблөөндэ отделени, бригада бүхэнhөө түлөөлэгшэд оролсоно. Ажалайнь түсэб партком, рабочком дээрэ харагдажа баталагдана. Үнгэрhэн жэлдэ үйлэдбэриин саг үргэлжын зүблөөн гурба дахин зарлагдажа, кварталай түсэбэй дүүргэлтэ тухай асуудал хоёр удаа, малшадай хүдэлмэриин эмхидхэл тухай нэгэ дахин хэлсэгдэhэн байгаа. hаяар «1970 оной дүн ба шэнэ табан жэлэй түрүүшын жэлдэ бэелүүлхэ зорилгонууд» гэhэн асуудал зүблөөн дээрэ табигдахань.

Ажалайнь дүн түс ажахыда квартал соо нэгэ дахин лэ согсологдоно гэжэ hанажа болохогүй. hаалишад, хонишод, бусад малшад, механизаторнуудай хүдэлмэриин дүн ажалайнь эрхэ байдалhаа дулдыдан, 10 хоног, hара бүридэ согсологдожо, бригада, фермэнүүдэй коллективүүдтэ зүбшэн хэлсэгдэжэ байдаг. Энээн тушаа тусгаар гурим зохёогдонхой, тэрэнэй дүүргэлтын хойноhоо рабочком үйлэдбэриин саг үргэлжын зүблөөнэй президиумтэй хамта хинан шалгажа байдаг юм.

Зүблөөнэй хүдэлмэриие имагтал ажалай дүн зүбшэн хэлсэлгээр хизаарлажа болохо аал гэhэн асуудалтайгаар рабочкомой түрүүлэгшэ Михаил Дмитриевич Кругловто хандахадамнай:

— Тиигэжэ огто болохогүй. Энээн тухай ехэ хөөрэлдөөн үнгэрhэн жэлэй ноябрь hарада болоhон профсоюзна тоосоото-hунгалтын конференци дээрэ гараа hэн. Зүблөөнэй президиумтэй хамта рабочком тэрэнэй хүдэлмэридэ бии байhан дутагдалнуудые усадхаха хэмжээнүүдые хараалаад, бэелүүлжэ эхилээбди. Нэн түрүүндэ үйлэдбэриин саг үргэлжын зүблөөнэй, тэрэнэй президиумэй гэшүүдэй уялгые тодорхойлоод, үүргэ харюусалгыень дээшэлүүлхэ байнабди. Хоёрдохёор, президиумэй, мүн зүблөөнэй үзэмжэдэ байгша ондо табигдаха асуудалнууд тодорхойлогдоо, — гэжэ харюусаба.

Үйлэдбэриин саг үргэлжын зүблөөнэй гэшүүдэй уялгыень тодорхойлжо, үүргэ харюусалгыень дээшэлүүлхэ тушаа рабочкомой оролдолгынь тон зүбтэй, hайшаалтай гэжэ hанагдана. Тэдэнэр хаанашье, ямаршье ажалда ябахадаа, үйлэдбэри тухай hанаагаа табижа, дутуу дунданuудтай дайралдабал, дары усадхаха тушаа оролдохо ёhотой ха юм.

Хүдөө ажахые хурдан түргэнөөр хүгжөөхын тула түбхын түрүүндэ ажал ехэтэй хүндэ хүшэр хүдэлмэри оньhожоруулха, автомат зэбсэг тодхохо, ажал хэрэгтээ НОТ нэбтэрүүлхэ, эрдэм, техникын болон үйлэдбэриин түрүүшүүлэй түйлалтануудые үргэнөөр хэрэглэдэг болохо, түрүү дүй дүршэл дэлгэрүүлхэ тухай бодомжолхо бологдоно.

Энэ талаар ухаалан зохёогшодой, урлан нарижуулагшадай бүхэсоюзна бүлгэмэй эхин эмхиин үмэнэ ехэ зорилгонууд табигдана, х э х э ажалыньшье ехэ.

ОПХ-гай дэргэдэхи ВОИР-ай эхин эмхи 83 гэшүүдтэй юм. Ажахын инженернүүд, уран гартай механизаторнууд, ухаансар бэрхэ элдэб мэргэжэлтэд оролсонхой. Эмхиин соведые эдэбхитэй бэрхэ инженер Анатолий Михайлович Бояркин хүтэлбэрилнэ. Жэлэй эхиндэ эмхиин хамтын суглаан боложо, үнгэрhэн жэлэйнгээ дүн согсолжо, шэнэ жэлдэ хэхэ ажалайнгаа түсэб баталдаг.

В. И. Ленинэй түрэhөөр 100 жэлэй ойн хүндэлэлэй социалис мүрысөөндэ оролсоходоо, эндэхи ухаалан зохёогшод, урлан нарижуулагшад 50 мянган түхэригэй ашаг үрэ үгэхэ дурадхалнуудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ гэhэн уялга абаhан юм. Энэ уялгаяа 1970 оной апрелиин 22-то дүүргээд байгаа hэн. Наймадахи табан жэлэй туршада хамта дээрээ 71 мянган түхэриг алмаха арга ажахыдаа олгоо. 180 дурадхал үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдэhэн байна. Тэдэнэй өгээн томонуудынь, олон асуудалнуудые нэгэ доро шиидхэhэниинь гэбэл:

hү болбосоруулха hүнэй завод барихадаа, жэлэй 36 мянган түхэриг алмаха;

ороohоной үрэhэ илган сэбэрлэхэ поточно лини (20000 түхэриг жэлдээ алмагдана);

минеральна үтэгжүүлгэ хүрьhэндэ оруулалгые оньhожоруулга (15000 түхэриг алмагдана) гэхэ мэтэ.

ОПХ-гай урлан нарижуулагшад КПСС-эй XXIV съездын хүндэлэлдэ дэлгэрhэн бүгэдэ арадай социалис мүрысөөндэ оролсохо зуураа, дээшэлүүлэгдэhэн уялгануудые абаба. Тэрэ тоодо хоёрдохи отделениин МТФ, гахайн фермэнүүдые комплексноор оньhожоруулжа дүүргэхэнь.

ВОИР-ай эхин эмхиин хүдэлмэри тухай асуудал 1970 ондо рабочкомой заседани дээрэ харагдажа. тэдэнэй хүдэлмэридэ байhан зарим дутагдалнуудые усадхаха хэмжээнүүд хараалагдаа hэн. Гол түлэб элдэб материалнуудаар дуталдадаг, тэдэнэй захил удаанаар бүтээгдэдэг байhан. Урлан нарижуулагшад, ухаалан зохсогшодой али нэгэн үүсхэл гаргабалнь, рабочком болон партком хододоо дэмжэдэг, арга шадалаараа туhалдаг болонхой.

Үйлэдбэридэ сэхэ хамаатай ниитын хоёр эмхиин хүдэлмэри, тэдэнэй профсоюзай рабочкомтой ямар холбоо барисаатай байдагынь, тэрэнhээ ямар хүтэлбэри абадагынь эндэ тобшохоноор харуулбабди.

Үйлэдбэриhөө гадуур хүмүүжүүлгын хүдэлмэри гэжэ ехэ асуудал бии. Энэндэ ниитын ямар эмхинүүд хабаадалсанаб гэбэл, нүхэрэй сүүд, эхэнэрнүүдэй совет, байгаали хамгаалха бүлгэм болоно.

Нүхэрэй сүүдэй хүдэлмэридэ рабочком горитойхон анхаралаа хандуулна. Иимэ сүүд отделени бүхэндэ байгуулагданхай. Нёдондо жэлдэ сүүдүүдэй гэшүүдтэй хоёр семинар үнгэргэгдөө hэн. Бүри hаяхан Ивалгын арадай сүүдтэй хамта нүхэрэй сүүдүүдэй гэшүүдэй үшөө нэгэ семинар үнгэргэгдөө.

Үнгэрhэн жэлэй туршада рабочкомой заседани дээрэ 2-дохи, 3-дахи отделенинүүдэй нүхэрэй сүүдүүдэй хүдэлмэри тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдэhэн байна. МТМ болон автогаражай дэргэдэ hунгагдаhан нүхэрэй сүүд (түрүүлэгшэнь Г. С. Козулин) муу бэшээр хүдэлнэ. Энэ сүүд нёдондо 7 хэрэг хаража, ажалай журам эбдэгшэдтэ элдэб зэмэ, яла тохоhон байна. Мүнөө эндэхи механизаторнуудай, жэлоошодой дунда ажалай журам hайжаржа байна.

— Нүхэрэй сүүдэй хүдэлмэриие саашадаашье анхарха ёhотойбди. Ажалай журам бэхижүүлхын тулада ехэхэн юумэ хэнэ ха юм. Нүхэдэйнгөө урда зогсожо, зэмээ амасахадаа, хүн олон юумэ ойлгодог шуу, — гэжэ М. Д. Круглов хөөрэнэ.

Эхэнэрнүүдэй советэй, үхибүүдэй дунда хүдэлмэри ябуулха комиссиин хэрэг hанаhанда үшөөл хүрэнэгүй. Үхибүүдэй сад-яслиин хүдэлмэри шалгажа, hургуулиинхидай hуралсалаар hонирхоод лэ ажалаа хизаарлана. Үхибүүдые, залуушуулые коммунис ёhоор хүмүүжүүлхэ талаар, ажалай журам эбдэгшэ аха наhатантай ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулха гэхэ мэтэ асуудалнуудта тэдэнэр анхаралаа табиха зэргэтэй байгаа бшуу. Эдээндэ совхозой рабочкомшье шанга эрилтэ табинагүй.

Ивалгын туршалга-үйлэдбэрилгын ажахын профсоюзай рабочком ниитын эмхинүүдые хүтэлбэрилхэ талаар бага бэшэ дүршэлтэй болоhон, тэдэнэй хүдэлмэри hайжаруулхын тулада ехэхэн оролдолго гаргана. Тиигэбэшье энэ хэрэгтэнь дутагдалнууд үшөөл бии байhаар. Энээниие рабочкомшье, парткомшье мэдэрнэ.

Тиимэhээ бии байhан дутагдалнуудаа дары усадхажа, ниитын эмхинүүдые өөhэдынгөө ёhотой туhалагшанар болгохо бэзэ гэжэ найдагдана.

Д. ЦЫБИКЖАПОВ,
манай корр.

Түнхэнэй аймагай Саяанай совхозой комсомол-залуушуулай звеное даагша, коммунист Клим Сыренов ВЛКСМ-эй XVI съездын делегадаар hунгагдаhан байгаа. Тэрэнэй хүтэлдэг звено социалис мүрысөөндэ эрхимлэжэ, ороohо тарянанай баян ургаса хураагаа. Түс звено нёдондо бүхы тарялан дээрэhээ дунда зэргээр 15,4 центнер ургаса абаа. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: звеное даагша К. Сыренов.

ЭРХИМ ДҮНГҮҮД

КПСС-эй XXIV съездын хүндэлэлдэ дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ хам оролсоhон «Байкал» племхозой адуулагшад, hаалишад байгша оной түрүүшын 3 hарын туршада үнеэн бүриhөө 1200 килограмм hү hаажа, гүрэндөө 500 центнер мяха, 3500 центнер hү тушаахаар түсэблэнхэй. Түс ажахын малшад январь hарынгаа дүнгүүдые hаяхан согсолжо, хараа зорилгонуудаа зүбшэн хэлсэhэн байна. Январь соо племхозой hаалишад үнеэн бүриhөө 376 килограмм hү абаа.

Ажахын hаалиин гүүртэнүүдэй дунда дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ түбэй hаалиин гүүртынхид онсо шалгаржа, үнеэн бүриhөө hара соо 415 килограмм hү hаагаа. hаалишадай дундаhаа Посельскын гүүртын hаалишан А. С. Пузыревич үнгэрhэн январь hарын туршада үнеэн бүриhөө 567 килограмм hү hаажа эрхимлэбэ. Тугалшадай дундаhаа А. К. Ахминеева, В. И. Астраханцева гэгшэд түрүү hуури эзэлhэн байна.

Иигэжэ «Байкал» племхозой малшад байгша оной түрүүшын hарада гүрэндөө 1108 центнер hү, 296 центнер мяха тушааhан байна. Мүнөө ажахымнай hаалишад, адуулагшад абаhан уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлхын түлөө улам эршэтэйгээр ажаллана.

С. ХАЛТУЕВ.

Хэблэлэй шэнжэлэ...

ЭДЭБХИТЭД ОЛОНТО... ГАЗЕТЭ УНШАХАДА

Тиимэшье үни болоогүйл даа, Загарайн аймаг гол түлэб хүдөө ажахы эрхилдэг, ой модоной промышленностьтай нютаг байгша бэлэй, hүүлэй жэлнүүдтэ энэ аймагай нюур шарай үндэhөөрөө хубилаа, промышленна шэглэлтэй аймаг болонхой. Промышленностьдань шэнэ hалбари бии болоо: горно, машина бүтээлгын предприятинууд хүдэлнэ. Үнгэрhэн табан жэлэй туршада Шэнэ-Бэрээнэй механическа завод шэнээр шахуу бодоо гэхэдэ болохо. Автомобиль заhабарилдаг Элхиин завод, Хандагатайн леспромхоз мүн лэ шэнэлэгдэн үргэдхэгдөө. Шэнэ-Бэрээнэй заводто бүтээн гаргаhан тракторай тэргэнүүд Алас-Дурна зүгэй бүхы областиь, хизаарнуудые хангана, хүршэ Монголой Арадай Республикада эльгээгдэнэ. Тракторай тэргэнүүд, модоор хэhэн элдэб зүйлнүүд, гэрэй хэрэгсэлнүүд — загарайнхидай табан жэлэй туршада гаргажа эхилhэн шэнэ продукци болоно.

Эдэ мэтын хубилалтанууд тухайда, үнгэрhэн табан жэлэй дүнгүүд тухайда Загарайн аймагай «Вперед» газетэ дэлгэрэнгыгээр бэшэнэ. «Съездhээ съезд хүрэтэр» гэhэн гаршаг доро материалнууд номерhоо номерто үгтэнэ. Үнгэрэгшэ жэлэй декабрь hарада газетынгаа хоёр хуудаhа Шэнэ-Бэрээнэй заводто зорюулба.

Наймадахи табан жэлэй туршада энэ завод шэнээр бодоо гэхэдэ буруу бэшэ. Анханда МТС байhанаа удаань мастерской болоод, жара гаран онуудhаа механическа завод болгон шэнэлэгдэhэн байна. Үнгэрhэн табан жэлэй туршада **«механическа заводой бүтээн гаргадаг продукциин хэмжээн 2,5 дахин ехэ болоо....» «Худалдагдаhан продукциинь хэмжээн 3,1 дахин ехэ болоhон, хүдэлмэришэдэй тоо 2,1 дахин нэмэhэн байна...»** — гээд газетын хуудаhанда уншанабди. Тракторай тэргэ бүтээн гаргахаhаа гадна, двигатель, ГАЗ-51 маркын машина, ДТ-75 маркын трактор капитальнаар заhабарилдаг болоhон байна.

Механическа заводой оньhон техникээр зэбсэглэжэхэтэй, шэнэлэн үргэдхэгдэхэтэй хамта хүн зоной байдал hуудал, соёл болбосорол мүн лэ ехээр хубилаа. **«...Хэрбээ энээнэй урда тээ хүдэлмэришэдэй долоон классай hургуулитай болоходонь, ехэ амжалта дээрэ тоологдодог hаа, мүнөө коллективэй 55 процентнь дунда, хусэд бэшэ дунда эрдэмтэй болоо. Дээдэ эрдэмтэй 25, тусхай дунда эрдэмтэй 85 мэргэжэлтэд заводто хүдэлжэ байна»** — гээд түс заводой главна инженер В. Пуховской бэшэнэ.

«Гигант» колхозой түб hууриин — Шэнэ-Бэрээнhээ холо бэшэ механическа заводой тосхон бодонхой. Дүрбэ-табан дабхар байрын байшангууд, үхибүүдэй эмхи зургаанууд баригдана. Городой түхэл маягтай боложо байнхай. 60-60 айлай байха хоер томо байшан, 12—12 айлай багтаамжатай 13 байшан, хоер-хоер айлай 20 байшан 1970 ондо ашаглалгада оруулагдаа. Энэнь 7144 дүрбэлжэн метр талмайтай байра болоно. 200 үхибүүдэй багтаамжатай саад, ясли, гоё гэгшын магазин баригдаа гэжэ газетэ мэдээсэнэ. Эдэ хоёр хуудаhан соогоо газетэ ажал хэрэг тухайнь, түрүү хүнүүд тухайнь, городой түхэл маягтай тосхоной бодожо байhан тухайда дэлгэрэнгыгээр бэшэнэ.

КПСС-эй XXIII съездын Директивэнүүдэй ёhоор Слюдянка—Петровск-Забайкальский хоёрой хоорондохи түмэр харгы электрын хүсэндэ оруулагдаха гэhэн байгаа. Энээнэй горитой хубинь Загарайн аймагай дэбисхэр дээгүүр гарадаг юм. Тиимэ тула Загарайн түмэр замшадай хубита энээндэ ехэ бии. Энэ хүдэлмэриин түгэсхэглэжэ байhан тухай репортаж газетэдэ гаргагданхай. Удаань электровозой Петровск-Забайкальский тээшэ ошоhон тухай газетэ уншагшадтаа мэдээсэбэ.

Оньhон техникэ, автомат түхеэрэлгэ Хандагатайн леспромхозой нэбтэрүүлжэ байhан тухайда газетэ үргэнөөр харуулба.

«Оньhон техникэ нэбтэрүүлhэнэй ашаар Хандагатайн леспромхоздо ажал хүдэлмэриин эрхэ байдал үндэhөөрөө хубилаа, тэрэ хадаа ой модоной промышленностиин т... hожоруулагдаhан предприят... хой» — гээд газетын худ... шээтэй. Энэ хэлэгшээ то... тулада hүүлэй табан жэл... байhанаа ямар болооб гэ... дорхой сасуулбари газет... Энээнэй урда тээ К-51 ... кранаар газарhаа модо а... гаа hаа (эндэнь 3 ... hэн), мүнөө модо ашада... оньhон түхеэрэлгэ бии ... Энээндэ ганса операт... Халаан соо 90 кубометр ... hаа, иимэ техникын ... кубометртэ хүргөө гэхэ ... хой тоо, баримтанууд хар... Оньhон техникэ ажал ... тэрэнэй шэнжэ шанар ... энээнтэй хамта хүнүүдэй ... эрилтэ табина. Оньhон тех... лоодохын тулада эрдэм... тэй хүнүүд хэрэгтэй.

Иигэжэ «Вперед» газет... ци уншагшадайнгаа, автор... гаа анхарал гол асуудал... жа шадана гэжэ тэмдэг... тэй. Табан жэлэй дүнгүү... XXIV съездые угтуулhан м... ябаса тухай харуулхадаа, ... тодо гаршагуудые табиж... үгэхэдэнь, материалынь хүн... рал татамаар. Гадна нэгэ ... ти гү, али колхоз тухай, ал... шэд-түрүүшүүл тухайда ... газетэ тэрэнээ тобойлгожо ... сэдөөр харуулхые оролдо... тай. Аймагай промышлен... гэрhэн табан жэлэй турша... ческэ дэбжэлтэ нэбтэрүүл... мэри үргэнөөр ябуулаа гэж... зетэ ираад байхада ... Энээнтэй хамта социальна ... ехэ хубилалта болоhонии... нэ.

Гол асуудалнуудайнгаа алдангүй барижа байдагайнь ... дэhэн гэхэдэ, «Вперед» га... дакци хүдэлмэришэн, хүдө... шэдтэйгээ холбоо барисал... үргэдхэхэ, бэхижүүлхын т... үргэлжэ оролдодог байна. Эн... лэ газетын хуудаhануу... элирнэ. Промышленна олон... приятинуудта, колхоз, со... аймагай газетын авторнуу... нууд байгуулагданхай, газет... до бэшэжэ байна. Тэндэхи, ... постын бэлдэhэн, рабкорой ... гэшүүнэй, редакциин штат... hагай бэлдэhэн гээд газетын ... hануудта гараhан статья, кор... денци, мэдээсэлнүүдтэ ... байха юм.

Түс газетын редакциин ... бэшэгшэдтээ хододоо зүбш... шэглэжэ хүдэлдэг байhыень ... гэршэлнэ бшуу. Байгша он... риин 5-най номерто Элхиин ... мэришэн-бэшэгшэдэй бүлг... нүхэдтөө хандаhан бэшэг гар... магай ба ханын газетэнүүдэ... раа улам уран хурса болго... мүүжүүлхы, эмхидхэхы ... улам дээшэлүүлхын тулада ... тэд-авторнууд ехэ хэшээл ор... гаргаха, бэлиг шадабаряа ... болоно гээд эндэ хэлэгдэнэ. ... техникэ ямараар ашаглагд... териал болон мүнгэн зөөри ... балха, хүдэлмэриин саг зүб... рэглэхэ, үйлэдбэриие үрэ ... болгохо мэтын асуудалнууда... тын авторнуудай хурса нюд... лүүлэгдэг лэ гэжэ элхиинхи... нэ.

hүүлэй гурбан жэл соо «Впер... зетын тиражай хоёр дахинh... гээр нэмэhэн ушар хадаа ту... тын hонирхолтой болож ба... шэлhэн баримта мүн. Мүн пре... ти, организацинуудта ханын... зетэнүүд эли бодо олошоро... дэнь аймагай газетын үүргэ ... жэ тэмдэглэмээр. Юуб гэхэд... газетэнүүдые шэнжэлhэн ста... аймагай газетэдэ гаража ... юм.

Номерhоо номерто шахуу ... шадай бэшэгүүд тунх... Шүүмжэлхы дохёонуудаар ... нүүдэй абтаhан тухайда г... до мэдээсэнэ. Энээндэ зорюу... тусгаар хуудаhан байд гэд ... бии болоно.

Эдэ бүгэдые харахада, ... аймагай газетын хүдэлмэ... hэргэг, үе сагай эрилт... байдалай сохисын hудаhа ... гүй уладууд гэжэ ойлгохоор...

Жэлэй дүн гаргахада

АН ҮСХЭБЭРИЛХЭДЭ ОЛЗОТОЙ

«Зөөлэн алтан» болохо үнэтэ арhа үгэдэг ангууд Буряад ороноймнай байгаалиин шэрүүншэг уларилда hайнаар дадажа үдэдэг гээшэ. Тиимэhээ ангуудые олоор үсхэбэрилхэ тусхай томохон ажахы манай эндэ эмхидхэхэ гэhэн шиидхэбэри бүри дүшэ гаран онуудта гаргагдаhан байна. Заатагүй манай республикада тиимэ ангай совхозуудые тогтоохо гэhэн ушар шалтагаанууд олон юм. Нэгэдэхеэр, манай республика түмэр замда дүтэ хадаа оронойнгоо томо томо промышленна центрнүүдтэй болон хото городуудтай холбоотой. Хоёрдохёор, ангай тэжээлдэ шухала хэрэгтэй мяханай зүйлнүүдые хэрэгтэй хэмжээгээрнь гарган үгэжэ байха мяханай комбинат дүтэ байна ха юм.

Тиигээд лэ 1946 оной июнь hарада Буряад республикымнай ниислэлhээ холошье бэшэ газарта ан үсхэбэрилдэг совхоз тогтожо, «Забайкальский» гэжэ нэрэшэhэн юм. Түрүүн ойн соорхойдо hэеы гэрнүүд табигдаад, шэнэ гэр байранууд баригдажа эхилээ hэн. Тииhээр байтар мэргэжэлтэд ерэжэ, түрүүшын ангууд асарагдаа бэлэй. Ажалаа эхилжэ байхада, хүшэр хүндэхэн лэ hэн ааб даа. Ан үсхэбэрилхэ тусхай мэргэжэлтэдшье хомор, мүн ажахымнайшье hаял тогтожо, түбхинэжэ байгаа бшуу.

Тиибэшье хойто жэлынь, 1947 ондо Красноярскын ангай совхозhоо 200 халтар хара үнэгэн асарагдажа, жэл болоод түрүүшын түл — 177 гүлгэн абтаhан байна. Тэрэл жэлдэ эндэмнай норконууд үсхэбэрилэгдэжэ эхилhэн байгаа. Жэл болоод тэдэ норконуудhаа 4 — 4 гүлгэд абтаhан.

Тиихэдэ дайнай hүүлээр арадайнгаа ажахые hэргээн бодхоожо байhан тэрэ хүшэр хүндэ жэлнүүдтэ манай республикада ашаг олзо ехэтэй шэнэ ажахы тогтоолсоhон түрүүшын мэргэжэлтэдые нэрлэбэл: Евдокия Абрамовна Казакова, Ольга Николаевна Федорова гэгшэд болоно. Тэдэнэйл мохошогүй эрмэлзэл, оролдолгын ашаар совхознай жэл ерэхэ бүри ангуудайнгаа тоо толгойе олошоруулжа, үнэтэ арhа элбэгээр тушаадаг болоо ха юм.

Мүнөө манай совхоз жэлдээ 2,7 — 2,8 миллион түхэригэй элдэб үнгэтэ норко болон халтар хара үнэгэнэй арhа тушаана. Тэдэ арhанууд орон соогоошье, хари гүрэндэшье худалдаанда гарадаг. Тиигэжэ манай совхоз Россиин Федерациин ан үсхэбэрилдэг түрүү ажахынуудай тоодо оронхой. Энэ ехэ амжалтада манай үниннэй ажалшад М. Т. Федоров, Т. А. Федорова, В. Н. Филиппова, А. А. Кушнарева, А. Е. Трифонова, В. А. Багдасаров, А. А. Головина, В. В. Красикова, А. П. Орлова, Г. К. Трушков болон совхозоймнай бусад хүдэлмэришэдэй хубита ехэ юм. Тэдэнэй ажалша гараар совхозоймнай байра байдалынь hайжаржа, ангууд олоор үсхэбэрилэгдэдэг болоо ха юм.

Мүнөө зун совхозой тогтоhоор 25 жэлынь гүйсэхэнь. Энэ саг соо ажахымнай нилээд hайжараа. Норко үдхэхэ 8, үнэгэ үдхэхэ 2 бригада ажаллана. Эндэ хамтадаа 15760 норко ба 1590 халтар хара үнэгэн харууhалагдадаг. Тэдэниие харууhалдаг хүдэлмэришэдэй ажал яhала хүнгэлэгдэнхэй. Ангуудай тэжээл хубааха, уhалха ба шэбхэ шабааhыень сэбэрлэхэ гэхэ мэтэ ажал ехэтэй хүдэлмэри оньhожоруулагданхай. Гадна жэл соо 5000 тоннohoo дээшэ мяханай зүйлнүүдтэй тэжээл бэлдэдэг кормокухни хүдэлнэ. Энээнэй ашаар ан үсхэбэрилэгшэдэй ажал урагшатай ябажа, совхозоймнайшье ашаг олзонь дээшэлээ. Үнгэрэгшэ жэлдэ эмэ үнэгэн бүриhөө дунда зэргээр 3,8 гүлгэ, норко бүриhөө дунда зэргээр 4,2 гүлгэ абаха түсэбтэй аад, эмэ үнэгэн бүриhөө 4,17 гүлгэн, эмэ норко бүриhөө 4,7 гүлгэн абтаhан байна. Хамта дээрээ ажахыдамнай 5506 үнэгэнэй гүлгэд, 59990 норкын гүлгэд түлжүүлэгдээ. Эды шэнээн түл абажа байхадаа, совхознай жэлдээ 58 — 59 мянган норкын арhа, 5000 халтар хара үнэгэнэй арhа тушаана.

Гэхэтэй хамта, манай совхоз ангуудай гансал арhыень абахые оролдодог бэшэ юм. Манай норконуудай болон халтар хара үнэгэнүүдэй үүлтэр олошоруулхын түлөө олохон ангууднай республикынгаа бэшэ ажахынуудта болон Яхадай, Тувын республиканuудта, Шэтын, Амурска областьнуудта, Хабаровска, Красноярска хизаарнуудта, Монголой Арадай Республикада амидыгаар эльгээгдэдэг. Жэшээлэн хэлэбэл, ганса үнгэрэгшэ жэлдэ 1000 гаран норко ба мүн лэ эды халтар хара үнэгэн ябуулагдаhан байна.

Мүнөө совхоздомнай гансал ангуудые үсхэбэрилгэдэ гурбан зуугаад хүн ажаллана. Тэдэнэй байдалынь hайжаруулагданхай. Олонхинь ажаллахынгаа хажуугаар үдэшын hургуулида заочноор институт, техникумүүдтэ hуража, мэргэжэлээ дээшэлүүлдэг. Жэшээнь, мүнөө хүдөө ажахын техникум, институт 10 гаран хүн дүүргэхээ байна.

Манай совхоз нэгэтэ бэшэ ВДНХ-да хабаадалсажа, үндэр сэгнэлтэдэ хүртэhэн юм. Оролдосотой бэрхэ ажалаараа суурхадаг, олондо хүндэтэйшүүл манай совхоздо олон. Ан үсхэбэрилгын 1-дэхи, 2-дохи классай мастер гэhэн нэрэ зэргэ манай коллективэй 11 хүндэ олгогдонхой.

Эхилжэ байгша юhэдэхи табан жэл соо совхознай ангуудаа үшөө 1600 норкоор олошоруулхаар хараалангхай. Мүн ажалшадай гэрнүүд, шэнэ hургуули баригдажа, водопровод оруулагдаха юм.

Шэнэ табан жэлэй түрүүшын жэлые эхилжэ, түрэл Коммунис партиингаа ээлжээтэ XXIV съездые угтахаhа байхадаа, манай хүдэлмэришэд болон мэргэжэлтэд ажахынгаа дутуу дунданuудые усадхажа, гүйсэд хэрэглэгдээгүй арга боломжонуудаа тодорхойлон, ажахыгаа ёhотой научна гуримаар эрхилжэ, съездын нээгдэхэ үдэрые нэрэтэй солотойгоор угтаха зорилготой.

Э. РАНЖУРОВ,
ан үсхэбэрилдэг «Забайкальский» совхозой партийна организациин секретарь.

Улаан-Үдын шэлэй заводой хүдэлмэришэн Юрий Мурашов нёдондо индустриальна техникум заочноор дүүргээд, hайнаар ажаллажа байна. Тэрэ нормоёо хододоо үлүүлэн дүүргэдэг.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: шэл хайлуулагша Ю. Мурашов.
С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ЗЭМЭТЭН ХЭhЭЭГДЭХЭ

Мал ажал «Путь Ленина» колхоздо муугаар эрхилэгдэнэ гэжэ hаяхан үнгэргэгдэhэн шалгалта тодоруулаа. Гүрэндэ муу шанартай hүн, туранхай мал тушаагдана, гарзалhан малай арhан үбшэгдэнгүй галдагдана. Үнгэрэгшэ жэлдэ колхозой 72 толгой бодо үхэр, хэдэн зуугаад хонин болон гахай гарзалhан аад, гүрэндэ үхэрэй 5, тэды шэнээн хониной, гахайн арhан тушаагдаhан байха юм. Тиигэжэ гүрэндэ арhа тушаангүй байhанайнгаа түлөө 2180 түхэригэй гарзада ороо.

Залуу мал шахан таргалуулга эндэ ёhын тэдысэ эмхидхэгдэнхэй. Гүрэндэ туранхай мал тушааhанайнгаа түлөө түс ажахы хэдэ мянган түхэригэй гарза хохидолдо ороо. Бэлэдхэлэй пунктда тушаагдаhан үхэрэй дунда зэргын шэгнүүр нёдондо — 270, хониной — 35, гахайн — 86 килограмм татадаг байhан юм.

Гүрэндэ hайн шанартай hү худалдаха асуудал энэ ажахыда мүнөө хүрэтэр шиидхэгдээгүй байhаар. Жэл соо тушааhан бүхы hүнэйнь 20,3 процент муу шанартай байгаа.

Даадаг ажалдаа зооветеринарна хүдэлмэрилэгшэдэйнь хайша хэрэгээр хандадаг байhанhаа уламжалан, колхозой гахайн фермэдэ халдабарита үбшэн дэлгэржэ, ажахынь ехэ гарзада ороо. Энээнэй түлөө хэншье харюусалгада хабаадуулагдаадүй байhаар.

Гүрэндэ туранхай мал, муухай hү худалдаhанай, гарзалhан хэдэн зуун малай арhа тушаангүй байhанайнгаа түлөө энэ колхоз аяар 10600 гаран түхэригөө хии тала фуу хаяhан болоно. Шалгалтаар элирүүлэгдэhэн эдэ дутагдалнууд ойрын сагта арадай хиналтын аймагай комитедтэ харагдажа, хамтын зөөридэ хайша хэрэгээр хандагшад шангаар хэhээгдэхэ байха.

И. КРУПЕННИКОВ,
Мухар-Шэбэрэй аймагай арадай хиналтын комитедэй түрүүлэгшэ.

АНГАРАЙ ВОЕНКОМ

ПАВЕЛ БАЛТАХИНОВАЙ НАҺА БАРАҺААР 50 ЖЭЛ ГҮЙСЭБЭ

Байгалай хойто бэеын һуурин нютагуудта Совет засаг байгуулхын түлөө эрэлхэгээр тэмсэһэн дүлэтэ революционернүүдэй нэгэн Павел Сергеевич Балтахинов болоно.

1921 оной февраль һарын хахад багта хүйтэржэ, шэмэрүүн жабар Тарасын голоор табилуулдаг болобо. Тэрэ холын хүлгөөтэй үедэ Павел Сергеевич Ангарай сэрэгэй комиссариадта военкомоор хүдэлжэ байгаа. Үнгын үрэжэлтэ талада, мүн Черемхово хотодо болоһон нюдарган баяшуулай, сагаан офицернүүдэй буһалгаае бута һамна сохёод байхадань, Забайкали ошохо гэһэн даабари Эрхүүгэй революционно комитет үгэһэн юм. Холын харгыда гараад ябахадаа, гэртээ орожо, гэр бүлэеэ, түрэлхидөө эрьехэ хүсэлтэй Тараса нютаг тээшээ мориёо залаһан гэхэ.

Февралиин 19-нэй жэгшүүритэ һүниие нютагайхидынь хэзээдэшье мартахагүй. Үүрэй толоной сайрахын урдахана Павел Балтахинов дайсанай һомонһоо алдалан унаа һэн. Буряадай партизанска отрядай түрүүшын командир, дүлэтэ революционер, большевик-ленинец иигэжэ алуулһан байна.

Алуурша дайсад ула мүрөө үгы хэхые оролдоошье һаа, Буряадай баатар хүбүүн тухай домог зугаа, һураг суу дуулахадаа, бүришье ехээр айдаг һэн. Ангарай военком тухайда хаа яанагүй хэлсэжэ, ангиин дайсадтай тэрээн шэнгеэр тэмсэхэ дуратайшуул нютаг бүхэндэ олошорбо.

П. С. Балтахинов Эрхүүгэй областиин Боохоной аймагай Тараса нютагта 1900 ондо үгытэй таряашанай бүлэдэ түрэһэн намтартай. Балшар бага ябахадань эжынь наһа баража, нютагай баяшуулда тэрэ хүлһөөр хүдэлхэ, ядарал зоболонгые үзэхэ баатай болоһон юм.

Хүбүүнэй ойлгоогүй, мэдээгүй юумэн үгы агша бэлэй. һүбэлгэн ухаансарыень шажанай түлөөлэгшэ анхараад, арбан хоёртойхон хүбүүе Эрхүүгэй духовно һургуулида һурахыень зууршалһан гэхэ. Тус һургуули дүүргэһэнэй һүүлээр П. С. Балтахинов Эрхүүгэй духовно семинариин 1-дэхи класста (1915 он) ороһон юм. Эндэ һуража байхадаа студентнэрэй нюуса кружогто оролсожо, элитэ ород революционер-демократуудай, жэшээнь, Чернышевский, Герцен, Добролюбов болон бусадай зохёолнуудтай анха түрүүшынхээ танилсажа, хэды олон дарлалта доро тулижа ябаһан арад тухайдаа, тэрэнэй саашанхи хуби заяан тухайда нилээд бодолгото боложо захалһан гэхэ. Үдэр сагай ошохо бүри марксизм-ленинизмын классигуудай зохёолнуудые шуналтайгаар шудалжа, урдахи харгы замынь уужам һаруул боложо, тэрэниие революционно тэмсэлдэ уряалба ха. Тиигэжэ Павел Балтахинов нюуса революционно кружогто оролсожо, суглаан бүхэндэ хабаадалсадаг, арад зониие эрхэ сүлөө тээшэ уряалһан дүлэтэ үгэнүүдые хэлэдэг болоо. Уданшьегүй (1916 ондо) тэрэ семинариһаа намнуулба. Тарасын хүбүүн оройдоошье уйдажа гашуудангүй, харин революциин хэрэгтэ бүри шуналтайгаар хабаадажа, Совет засагай мандахын түлөө аһан шадалаараа тэмсээ.

1917 оной февраль-март һарада П. С. Балтахинов Эрхүүгэй Иннокентьевское гэжэ депогой хүдэлмэришэдэй, мүн Эрхүү хотодо һуралсажа байһан буряад студентнэрэй дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулжа, тэдэнэй зүгһөө магтаал һайшаалда хүртэнэ. Тэрэ жэлэй апрелиин эхеэр РСДРП(б)-гэй Эрхүүгэй комитедэй даабаряар Верхоленскэ уездын нютагуудаар ото ябажа, ажалша бэрхэ таряашадта тэрэ сагай эрхэ байдал тухай, пролетариадай уг зорилго тухай аятай зохидоор хөөрэжэ, революциин нангин хэрэгтэ хабаадалсахыень уряална. Холын хүдөө нютагай ажалша буряадууд залуу революционерые олоороо тойрожо, ехэтэ һонирхон шагнадаг байһан юм.

1917 оной сентябрь һарада Павел Балтахинов сагдаанарта баригдажа, Агуухэ Октябриин социалис революциин болотор түрмэдэ һууһан байна. Түрмэдэшье һуухадаа, ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулдаг бэлэй. Эрхүү хотодо Совет засагай байгуулагдаһанай һүүлээр Эрхүүгэй губревком тэрэниие Верхоленскын, Балаганскын уезднүүдтэ ажаллахыень эльгээгээ. Тэрэнэй хүтэлбэри доро Боохондо Совет засаг байгуулагдаһан. Ленинэй партиин үнэн сэхэ хүбүүн орооһо таряа суглуулжа, Черемховын нүүрһэшэдтэ эльгээнэ.

П. С. Балтахиновай хабаадалгатайгаар Ангар шадарай бүхы аймагуудта Совет засаг байгуулагдана. Тэрэ үедэ ангиин дайсад нютаг бүхэндэ олон байгаа. Тэдэнэй хомхой хобдог аашые, хара буруу үзэл номнолые тайлбарилан буруушаахын тула тэнсэлгүй ехэ хүдэлмэри хэһэн байха юм.

1918 оной июнь һарада Эрхүү хотодо таряашадай нэгэдэхи губернскэ съезд болоһон. Тэндэ Павел Сергеевич дүлэтэ үгэ хэлэжэ, буржуазна автономитой болохые хашхаралдаһан нютагай националистнуудай хараа шэглэлые эрид шууд буруушаажа, нютагай управануудай орондо таряашан депутадуудай Соведүүдые байгуулха тухай хэлэһэн байна. Съезд хүдэлмэреэ дүүргээгүй һэн. Эрхүү хотодо интервентнүүдэй сэрэг орожо, олонхи коммунистнууд нюусаар ажаллаха баатай болобо. Энэ үедэ П. С. Балтахинов Монгол ороһон байгаа. Монголдо байхадаа марксизм-ленинизмын классигуудай зохёолнуудые шудалжа, эрдэм бэлигээ нилээд дээшэлүүлбэ. Хахад жэл болоһон хойно Монголһоо Эрхүү ерэжэ, багшанарай институдта һуралсахаа оробо.

Эндэшье тэрэ һанаа амархан байгаагүй. Уданшьегүй түрэл нютагаа бусажа, буряадай анха түрүүшын партизанска отряд эмхидхэжэ, командирынь болоһон юм. Нестор Александрович Каландарашвилитай холбоо барисаа байгуулжа, нютагай большевик эмхинүүдые бэхижүүлхын тула нилээд ехэ хүдэлмэри хэһэн байна. Гадна Павел Балтахиновай отряд Александровска түрмэһөө большевигүүдые сүлөөлэлсэһэн, Боохондо эшээлһэн Колчагай сагдаанарые үгы хэһэн, нютагай управын бүхы гэшүүдые арестовалһан алдартай. Тиигэжэ П. Балтахиновай хүтэлбэри доро Боохондо Совет засаг дахинаа байгуулагдажа, революционно комитет эмхидхэгдээ бэлэй.

Улаан Армиин сэрэгшэдэй, мүн партизануудай Эрхүү хотые сүлөөлхэ үедэ П. Балтахиновай отряд 5-дахи Зиминскэ морин сэрэгэй полктой ниилээд, Дауриин фронт эльгээгдэһэн байгаа. Удангүй Павел Сергеевич тус полкын командираар томилогдобо. Сэрэгэй албанай һүүлээр тэрэ Ангарай сэрэгэй комиссариадай военкомоор хүдэлһэн намтартай. Сэрэгэй комиссараар хүдэлжэ байхадаа, революционно, эмхидхэлэй бусадшье хүдэлмэри хэһэн байха. Ленинэй партиин хэрэгтэ ами бэеэ сүм зорюулһан хүн иигэжэл хүдэлдэг шуу.

Дайшалхы харгы замайнгаа эхин дээрэ тэрэ баатарай үхэлөөр алдалан унаа. 1921 оной февралиин 19-нэй жэгшүүритэ муухай һүни... Тиихэдэ П. С. Балтахинов оройдоо хорин нэгэ наһатай боложо ябаа. Тиигэбэшье ленинскэ партиин үнэн сэхэ хүбүүн, дүлэтэ революционер, ёһотой патриот байһанаа харуулжа шадаа ха юм.

Буряад арадай баатар хүбүүнэй гэрэлтэ һайхан образ хэтэ мүнхэдөө үльгэр жэшээ боложо ябахал.

П. БОРЬКИН.

ТҮРҮҮШЫН АЛХАМ

...ца Намсараевай нэрэмжэтэ ... Эдэрмэг тосхондо эгээл ..., эгээл гоёнь гэлсүүлдэг юм. ...босон тухэлтэй гэр байранууд, ... элеэр харагдадаг. Һаруул ... һургуули, «Первомай...» совхозой конторо, библио..., сельсовет болон бусад һүү... үедэ гудамжын шэмэг бо...ной. Тус үйлсын баруун за... бүришье һайхан гэрнүүд ...ногдонхой. Совхозой хүдэл..., Дэдэ-Хэжэнгын дунда ...уулиин багшанар ба һураг... тэдэ гэрнүүдэй барилгада ...гой хубитаяа оруулһан юм. ... бүлын байха байра богонихон ... соо олоной хүсөөр ашаглал... үгтөө бэлэй.

...нээр баригдаһан гэрнүүдтэ ... түбхинэһэн аяар холын Та... республикаһаа Хэжэнгын ...гай «Первомайский» совхоз... ерэгшэд хүдөө ажахын ...бэрида түрүүшын үдэрһөө ...эйгээр хабаадалсажа оро... байна. Тэдэнэй нэгэн Ф. Г. ... тухай эндэ тобшохоноор ...рээйди.

...р Галиевич Галиев механизатор байһан туладаа, мэргэжэ...ээ хүдэлжэ эхилһэн юм. Ерэ... сагһаа хойшо үбһэ, та...ида тэрэ жэншэдгүй ябаһан. ... жэлэй хугасаа соо Ф. Г. ...лиев ажал хүдэлмэридөө ха...салгатай, үнэн сэхээр хан...гаараа бусадһаа шалгараа. ...шни хүдэлхэл хүн хэбэр..., — гэжэ 3-дахи отделениие ... байһан, совхозой үни... хүдэлмэрилэгшэ Д. Д. Дамба... тэмдэглэһэн байгаа. Тэрэнэй ...нэй зүб байһые нүхэр Галиев бодото ажал хэрэг дээрээ харуулаа бшуу.

Харюусалгатай ямаршье хүдэлмэри даалгаа һаа, тэгшээр хандаха хүн гэжэ совхозой хүтэлбэрилэгшэд тэрээндэ этигээд, үнгэрэгшэ намар 500 толгой хони Ф. Г. Галиевта даалгажа үгөө бэлэй.

Ф. Г. Галиев бүлэтэеэ совхозой түбһөө арбаад модоной газарта оршодог Мантаан зээжэ ерэһэн юм. Һамганиинь сакманщигаар хүдэлмэрилнэ. Залуу хонишон Галиевта үнинэй, дүй дүршэлтэй хонишон А. А. Кожемякин туһалалсана.

Мүнөө хонидой тул абалгын халуун хаһа оронхой. 1971 ондо абаха хурьгадайнгаа хахадһаа ехые тэдэнэр абаа. Хони, хурьгадынь нэгэшье гээлтэ хоролтогүй ондо оруулагдажа байна.

Отделениин веттехник В. М. Сергеев шэнэ хурьгадаа шалгажа, үдэр бүри отаранүүдаар хатаруулна, хонишодто хэрэгтэй туһаламжа үзүүлнэ.

Сэнхир хүхэхэн автолавка малшадта үнжөөд лэ гүйлгэжэ ерэдэг. Наймаалагша Жигжидма Арсаланова хонишодой захяае саг соонь дүүргэхые оролдоно. Харин совхозой библиотекын хүдэлмэрилэгшэд юундэшьеб харагданагүй гэһэн гомдол холын отарын хонишод оруулна.

500 эхэ хонинһоо 500 хурьга абаха уялгатай залуу ахалагша хонишон Флюр Галиевич Галиевай даадаг хонишодой түрүүшын алхам иимэ.

В. ТОКТОХОЕВА.

Хэжэнгэ.

СПОРТЫН ЗАЛ НЭЭБЭ

Хурамхаанай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түб — Бархан ... Республика дотороо мэдээжэ болоһон эндэхи арадай театрай ...эридэ залуушуул олоороо хабаадалсадаг. Эдэнэр март һарада ...-Үдэ хотодо үнгэргэгдэхэ уран һайханай харалгада бэлэдхэл ... байна. Тэдэнэр мүнөө Х. Намсараевай «Тайшаагай ташуур» гэ... жэжэг бэлдэнэ.

...шаг тус колхозой партийна организациин болон комсомолой ...едэй оролдолгоор спортын зал нээгдэбэ. Эндэ дүрбэн секци хү...эл юм. Барилдаанай секциие колхозой ахалагша ветеринарна врач ...ыденов хүтэлхэ. Барханай дунда һургуулиин багша Н. Будаев ... наадаха секциие даажа абанхай. Мүн боксын, шатарай секци... байха. Спортивна залай хэрэглэмжэдэ колхоз 2 мянган түхэригэй ...эл абажа үгөө.

У. САМБУЕВ.

Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой комсомолой комитедэй секретарь.

Хуршэнэрэй һонин

Үүсхэлынь далижаа

Приаргунска районой Лазогой нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд хамтынгаа суглаан дээрэ шэнэ табан жэлэй туршада соёлой талаар ехэ хүдэлмэри ябуулха гэжэ шиидэбэ. Тус колхозой экономико жэл бүри хүгжэжэ, ниитын жасада горитой олзо доход абтана. 1966—1970 онуудай туршада 7,6 миллион түхэриг боложо, тэрэнэй урдахи табан жэлэйхидэ орходоо 3,5 миллионоор дээшэлһэн байгаа.

Хүдөө ажахые хүгжөөхын тулада парти, правительствын хараалһан хэмжээ ябуулгануудай бэелүүлгын ашаар ажахын экономико хүгжэжэ, саашадаа энэ колхоздо культурна болон ажаһуудалай ехэ барилгануудые эрхилхэ арга олгоо. Байгша онһоо эхилээд малшадай буусануудта байрын гэрнүүд баригдажа, колхозой мүнгэ зөөреэр мебель абтаха, газаар хангагдаха, радиофикацилагдаха юм. Колхозой тосхонуудта 16 найман байратай типовой гэрнүүд баригдажа, ашаглалгада үгтэхэ. 1972 ондо томо гостиница баригдажа дүүрэхэ. Мүн аттракционтой, ухибүүдэй наададаг талмайтай ехэ парк баригдахаар хараалагдана.

Шэнэ табан жэлэй туршада хүдөө нютагуудаа гоё һайхан, болбосон түхэлтэй болгохо гэһэн эндэхидэй үүсхэлынь бүхы область дотор дэмжэгдэжэ байна.

Училищиин 50 жэл

Советскэ Союзай Герой Владимир Кочневой нэрэмжэтэ Хёлгын техническэ мэргэжэлэй 3-дахи училищиин табин жэлэй ой тэмдэглэгдэбэ. Энээндэ зорюулагдажа үнгэргэгдэһэн баяр ёһололдо урдань тус училищи дүүргэһэн ветерануүд хабаадалсаа. Тэдэнэй дунда пенсионер Павел Игнатьевич Плащеневич байлсаба. Тэрэ тус училищиие анха түрүүн дүүргэжэ, 1-дэхи номерой үнэмшэлгэ абаһан байгаа.

Табан жэлэй туршада 16 мянган залуушуул эндэ һуража, оронойнмай түмэр замда хүдэлхэ эрхим мэргэжэлтэй кадрнууд бэлдэгдэһэн байна. Училищиин табин жэлэйнь һайндэр һонирхолтойгоор үнгэрөө. Эндэ Советскэ Союзай Герой Владимир Кочневой эхэнь байлсажа, сугларһан айлшадта халуун баяр хүргэбэ.

Баярай һайндэртэ хабаадагшад тус ГПТУ-гай техническэ творчествын выставкые хараба.

Табан жэлэй фонддо

Байгша оной апрелиин 17-до коммунис субботник үнгэргэхэ гэһэн Москвагай автомобиль бүтээгшэдэй үүсхэлые Шилкинскэ районой колхоз, совхозууд болон предприятинуудай ажалшад ургэнөөр дэмжэбэ. Энэ үдэр эндэхи шахтернууд 300 тонно шулуун нүүрһэ малтаха, хэдэн зуугаад центнер түмэр суглуулха юм. Мүн Шилкын вагонщигуудай дундаһаа хабсаралга хэдэг цехэй коллектив субботнигто эдэбхитэйгээр хабаадаха гэжэ шиидээд, апрелиин 17-ной үдэр болотор хоёр пассажирска вагон заһабарилжа хүрэхөөр түмэрэй зүйл алмаха гэлсэбэ.

Митрофановска совхозой коммунистнууд ажахынгаа бүхы зониие субботнигто гарахыень уряалба. Эндэхи механизаторнууд нэгэ үдэрэй туршада 200 гектарта эртын борнойлго хэхэ юм.

(«Забайкальский рабочий» газетэһээ абтаба).

ТОСХОНУУДАЙ ШЭНЭ ШЭНЖЭ

Душанбе

ТАДЖИКИСТАН. Урдын багахан 21 һууринай орондо городой түхэлэй болбосон байдалтай 9 тосхон мүндэлхэ. Колхозабадска районой Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз иимэ түсэбтэйгөөр һуурин тосхонуудаа шэнэдхэн барижа байна.

Шэнэ түхэлэй хоёр тосхон бодхоогдонхой. Гурба-табан таһалгатай, верандатай гэрнүүд колхознигуудай бүлэ бүхэндэ баригдаа. Мүн тэндэнь туһалбариин һэрюун байранууд бии юм. Колхознигуудай гэр бүхэндэ газ, Ильичэй лампочканууд, радио оруулагданхай. Телефон, телевизорнууд баһал бии. Эдэ хоёр тосхондо водопроводой барилга дүүрэхэ ойротоо. Тосхонуудай хоорондо автомашинын ябаха харгы асфальтаар хушагданхай.

Тус колхоз байгша ондо энэ барилгадаа нэгэ миллион үлүүтэй түхэриг мүнгэ гаргашалхаар хараална. Колхознигуудай ажаһууха 100 шэнэ гэр, ажахын ба соёл культурын бусад олон барилга хэгдэхэ.

Ленинград

Гатчинска районой «Память Ильича» колхозой түб буусада һаядаа барилга ехээр хэгдэжэ байнхай. Колхозой соёлой ордоной барилга һаяхан дүүргэгдээ. Энэ байшан область доторхи эгээл томонь болоно.

Дүрбэн дабхар тэрэ ордон соонь 400 хүнэй һууритай харалгын зал, библиотекэ, механизатор, таряашад болон малшадай һуралсал эмхидхэхэ таһалганууд, спортын уужам, һаруул зал бии.

Дүрбэдэхи дабхартань профилактори эмхидхэгдэнхэй. Тэндэ нэгэн доро 80 хүн амаржа болохо юм. Соёлой ордондо дүтэхэнэ тамаралгын бассейн баригдахаар хараалагдана.

Волгоград

Энэ колхоз үнгэрэгшэ жэл капитальна барилгада нэгэ миллион 200 мянган түхэриг гаргашалһан байна. Байгша ондо нёдондонойхиһоо 150—200 мянган түхэриг үлүү ехээр барилгада гаргашалагдаха хараалажатай.

«Волго-Дон» совхозой түб бууса Береславка тосхондо Целиннэ, Садово, Советскэ гэжэ гурбан шэнэ үйлсэ нэгэн доро бии болоо. Эдэ үйлсэнүүдтэ гурба-дүрбэн таһалгатай гэрнүүд баригданхай.

Үнгэрэгшэ жэл энэ тосхондо 30 гаран түрэ хурим болоһон байна. Шэнэ бүлэнүүдтэ шэнэ гэрнүүд үгтөө. Береславка тосхондо 4 магазин, «Березка» гэжэ кафе, больница, хүүгэдэй комбинат ба гостиница бии юм. Мүн стадион баригданхай. Тосхоной ажалшадай ажаһуудалай эрилтэ хангаха байшан һаяхан нээгдэһэн байна.

Береславка тосхон хүгжэн һалбарһаар. 60 бүлын ажаһууха гэрэй барилга һаяар дүүргэгдэхэнь. 500 хүнэй һууритай харалгын залтай соёлой ордон, радиоузел баригдажа байнхай.

Вильнюс

ЛИТВА. Шауляйска районой Куршенай тосхондо худалдаа наймаанай шэнэ түб баригдажа, ашаглалгада оруулагдаба.

Тэрэнэй нэгэдэхи дабхарта гастроном, кафе бии. Хоёрдохи дабхартань — ресторан. Худалдаа наймаанай шэнэ түб мүнөө үеын түхеэрэлгэнүүдээр хангагдаад, арад зоной анхарал ехээр татана.

(ТАСС).

МОЛДАВИИН ССР. Бричанска районой «Пограничник» колхоз республика соогоо томохон ажахы. Үнгэрэгшэ табан жэлэй туршада таряан ажалһаа баян ургаса хуряагдаа, мал ажалайнь ашаг шэмэ дээшэлнэ. Ниитын олзо доход ургажа, колхознигуудынь һайн ажаһуудалтай болонхой. Табан жэлэй туршада 350 айл урхэтэн шэнэ гэрнүүдтэ түбхинөө. Эндэхи колхознигууд 9800 хэһэг газетэ, журналнуудые захижа абана. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Ларга тосхоной почтальонууд ажалшадай захилнуудые тараахая ябана.

ТАСС-ай фотохронико.

ШЭНЭ ТРАКТОР

...ниградай Кировскэ завод ...етскэ Союз дотороо эгээн ...рүүшын тракторнуудые бү...ээжэ эхилһэн байгаа. Энэ за...ото «Фордзоны-путиловцы» ...гэдэг маркын 20 мориной хүсэ...эй түрүүшын тракторнууд гар...гадаһан юм.

Мүнөө тус завод «Кировец» К-700 түхэлэй хүсэ ехэтэ трактор бүтээн гаргадаг болоод бай... Тэрэ орон доторoo гаргагда... ондоо түхэлэй тракторнууд... орходоо дунда зэргээр хоёр дахин бүтээсэ ехэтэй юм. Энэ хүсэтэ трактор оронойнмай та...алан дээгүүр плугуудые бо...н культиваторнуудые, тарил... агрегадуудые шэрэнэ. Мүн ...ргы зам заһабарилгада, модо ...элгэдэ, алта малтадаг ...уудайнуудта ажалладаг.

Мүнөө жэлдэ тус завод нимэ ...рактор бүтээлгые 20 процен...ээр олошоруулхаар хараална. Мүн энээнтэй хамта машинын ...арые һайжаруулхын түлөө ... оролдолго гаргагдажа бай...на.

— Манай коллектив «Кировец» тракторнуудай шэнэ моделинүүдые — К-700А, К-702, К-703 түхэлэй машинануудые бүтээн гаргана,— гэжэ заводой ... конструктор Михаил Пантюхин хөөрэнэ. Эндэ гол түлэб 220 мориной хүсэтэй К-700А трактор бүтээн гаргагдаха юм. Энэнь К-700 тракторта орходоо бүтээсэ ехэтэй, час соо 35 километр ябаха скоростьтой. Тус машинын кабинань тракториcтын һуугаад ябахада аятай зохид болгогдонхой. Заводой хараалһан түсэбэй ёһоор хүдөө ажахыда хэрэглэгдэхэ «Кировец» түхэлэй тракторнууд 300 мориной хүсэтэй болотороо ехэдхэгдэхэ байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Ленинградай Кировскэ заводой К-700А түхэлэй 200 мориной хүсэтэй шэнэ трактор.

АПН-эй фото.

Япон милитаризм толгойгоо үргэнэ

Оронойнгоо милитаризаци дам саашань шангадхахын түлөө оролдогшо политическэ хүсэнүүд Япондо мүнөө үедэ эдэбхитэй боложо байнхай.

«Агуухэ Япон» гэһэн «патриотическа» партиһаа эхилээд, хархис уран зохеолшо Ю. Мисима гэгшын бии болгоһон «Халха хуягай бүлгэм» гэжэ шовинистнүүдэй фашис түхэлэй бүлэг хүрэтэр—400 гаран хархис эмхинүүд энэ орон дотор мүнөө үедэ бии. Теэд тэрэ Ю. Мисима гэдэг өөрөө сэрэгэй буһалгаа урагшагүйгөөр эмхидхээд, гэдэһээ шуу зүһэжэ, 1970 оной ноябрьда үхэһэн байгаа.

«Улаан империализмые үгы хэхэ» гэжэ уряалһан хара, улаан, сагаан листовконууд Японой ниислэл хотодохи гэрнүүдэй ханада, харшада, саханuудта няалгатай байхыень харахада болохо. Каска болон сэрэгэй хубсаһа үмдэһэн хүйхэрнүүд агитмашинануудаар гүйлгэлдэжэ, Курилай аралнуудые Советскэ Союзһаа абажа, Япондо «бусааха» хэрэгтэй гэжэ динамигаар уряалха юм. Советскэ Союзай урда табигдадаг территориальна һэнгэргүй эрилтые Японой засагаархидай, Сатогой правительствын эдэбхитэйгээр дэмжэдэгшье һаань, Советскэ Союзһаа «айна» гээд правительстваяа хархисууд зэмэлнэ. Номгон далай дээрэхи дайн сэрэг Япон милитаризмын үүдхээд, хожомынь бута сохигдооод байхадаа, бэеэ тушааһан тухай договорто гараа табиха баатай болоһыень, Сан-Францискын договороор Курильска аралнуудһаа, Урда Сахалинһаа Японой арсаха баатай болоһыень Токиодо мартан татаһан байна гээшэ ха.

Япон гүрэн милитарис замда удаанаар орожо ябана гээд баруунай хархис үзэлтэд дурагүйтэнэ. Милитаризмые һэргээн бодхоолгодо һаад хэгшэ бүхы юумые зайсуулха, үнгэрэгшэ дайнда диилдэһэнэйнгээ түлөө харюугаа, үһөөгөө абаха, Советскэ Союзда эсэргүү политикаяа дахин эхилхэ, «Азиин эзэн бологшо агуухэ Японие» дахин болгохо гэжэ тэдэнэр баадхажа байха юм.

Европын капиталис гүрэнүүдэй ударидалга дорохи колониальна ёһо гуримай һандаргагдаһанай, Азиин арадуудай национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнтэй тэмсэхэдээ американ империализмын илагдаһанай эсэстэ Алас-Дурна зүгтэ, Зүүн Урда Азида «эзэгүй хооһон» дайда бии болоһон шэнгеэр Японой капитал тоолодог. Тиимэһээ анхан дээрээ Холбоото Штадуудые дахасалдан, хожомоорнь — тэрээнтэй зэргэ ябалсажа, тэрэ «эзэгүй хооһон» дайда гэдэгые байн байтараа гартаа оруулха гэһэн зорилго Японой капитал табина. Тэрэ шалтагаанаар Азидахи хүгжэлтын мүнөөнэй шата дээрэ Японой ба США-гай хүсэл зоригынь дуталдадаг юм. Гэхэтэй хамта, баһал тэрээн дээрэһээ боложо тэдэнэй хоорондо зүрилдөөн бии болоһон, хурсадаһан байна.

«Аюулгүйн договор» гэдэгые (Япон ба американ империализмын сэрэгэй союз тухай договорые) үнгэрэгшэ зун «автоматическа», зүндэнь һунааһан ушар США болон Японой хоорондоо хушуугаа холбожо, үгөө нэгэдэжэ байһанай үльгэр жэшээ боложо үгэнэ.

Азидахи ээрхэг түримхэй политикаяа бэелүүлхэдээ, холбоото штадууд Японие хэрэглэхэ гэжэ һанзашалдаг. Гэбэшье Холбоото Штадуудай түлөө ходо оролдолго гаргажа байхагүйбди гэжэ Японой правительствын хүтэлбэрилэгшэд мэдүүлдэг байна. Тиимэһээ «Өөһэдынгөө хүсөөр бэеэ хамгаалха» гэһэн хөөрэлдөө шууян һаянай ехээр дэлгэрэнхэй. Тэрэ шууянай уг зорилгонь юун бэ гэхэдэ, бэеэ даанги империалис гүрэн хүсэдөө болохо гэһэн зорилго юм. «Өөһэдынгөө хүсөөр бэеэ хамгаалха» гэдэгыень мүнөөнэй конституциие хэрэгсээнгүйгөөр, Японой сэрэгэй хүсэ шадалые хизааргүй ехэ болгохо гэһэн һанаашалга мүн.

Экономическа талаараа ехээр хүгжэнги гүрэн болоһон аад лэ, Японой сэрэгэй хүсэ шадалынь үшөөл бага гээд Японой правительствын оборонын асуудалаар һая толилогдоһон «Сагаан ном» гэдэгтэ хэлэгдэһэн байна. 1972—1976 онуудтахи дүрбэдэхи «оборонно түсэб» соохи хиналтын тоонууд сэрэгэй хүсэ шадалай ехэ болгогдожо байһыень харуулна. Эдэ жэлнүүдтэ Япон гүрэн сэрэгэй хэрэгтэ 5,8 триллион иен гаргашалха юм. Тэрэнь мүнөөнэй гурбадахи «сборонно» түсэбөөр» гаргашалагдаһанда орходоо 2,5 дахин дээшэ гараха.

Эдэ баримтанууд Япон милитаризмын һэргэжэ байһые эли тодоор харуулна. США-тай баталһан сэрэгэйнгээ хэлсээе Ази болон Алас-Дурна зүгтэхи өөрынгөө империалис үүргэ бэхижүүлхын тулада Японой милитаризм ашаглан хэрэглэнэ.

Японой социалис партиин ЦИК-эй мүнөөнэй генеральна секретарь Масаси Исибаси гадаадын журналистнуудай урда һая үгэ хэлэхэдээ, Япон милитаризмын аюулые сэхэ тэмдэглэһэн байгаа: «Япон милитаризмын һэргэжэ байһые хэншье арсажа шадахагүй,— гээд тэрэ мэдүүлээ һэн.— Зэбсэгтэ хүсэнүүдые олошоруулха дүрбэдэхи табан жэлэй түсэбөөр сэрэгэй гаргашын ехэ болгогдоһониинь энээн тухай гэршэлнэ. Тон шэнэ түхэлэй буу зэбсэг орон соогоо хэдэг болоһон ушар баһал энээн тушаа гэршэлнэ. Самообороны Япон сэрэгүүдые ядерна буу зэбсэгээр зэбсэглэн, хилын саана эльгээжэ магад гэхэ мэтэшэлэн мүнөөнэй конституциие алгасан тайлбарилдаг ушар баһал энээн тухай гэршэлнэ. Милитаризм дэлгэрхэ аятай зохид эрхэ байдал Япондо бии юм. Тэрэнь национализм гэжэ нэрэтэй. Национализмын үльгэр жэшээнь «Халха хуягай бүлгэм» гэдэг фашис түхэлэй эмхиин хэһэн буһалгаан болоно»,—гээд Исибаси тэмдэглэбэ.

Гэбэшье, ороноо дайн сэрэгэй харгыда оруулха гэһэн засаг баригшадай хараа шэглэлдэ Японой демократическа олониитэ ехээр зүришэнэ. Профсоюзууд, залуушуулай ба эхэнэрнүүдэй түрүү үзэлтэй эмхинүүд, ороной олон түмэр сэрэгэйхидэй аюулта түсэбүүдые эрид шангаар буруушаана.

Дайн сэрэгтэ эсэргүү заншалта хүдэлөөнтэй дашарамдуулан, үнгэрэгшэ октябрь соо арад зондоо хандахадаа, Японой хүдэлмэришэд ба алба хаагшадай СОХИО гэжэ олон миллионно профсоюзна нэгэдэл дайн сэрэгэй хүсэнүүдтэ эсэргүү, эб найрамдал ба демократиин түлөө тэмсэлдэ жагсахыень түрүү үзэлгэ үнэн сэхэ хүнүүдые бултыень уряалһан байгаа. Японо-американ «аюулгүйн договор» гэдэгые үгы болгохо, Индохитадтахи американ ээрхэг түримхэй дайе болюулха, интервентнүүдэй бүхы сэрэгүүдые тэндэһээ гаргаха гэжэ эрилтэ табиһан байна.

Һүүлэй үедэ Япондо үнгэргэгдэжэ байгаа хүдэлмэришэдэй, залуушуулай, студентнүүдэй олон зоной хабаадалгатай митингнүүд милитаризмын һэргэлгые сараха гэжэ Японой ажалшадай эрид шиидэнги байһыень харуулна. Митингдэ хабаадагшад сэрэгэйхидэй талаһаа үнэн бодото аюулай гаража байһан тухайнь һэргылгэ хээд, хорото түсэбүүдэй бэелэлдэ һаад хэхэ, япон арадые, бусадшье арадуудые япон милитаризмын дахин татажа оруулмаар айхабтар ехэ аюулые сараха гэжэ эрид шиидэнги байһанаа мэдүүлээ һэн.

Г. ГАВРИЛЕНКО,
ТАСС-ай корр.

Токио.

Дамба Жалсараев

Индиин орон соогуур

ЗАМАЙ ТЭМДЭГЛЭЛНҮҮД

(Үргэлжэлэл. Эхининь манай газетын февралиин 17, 18-наи номернуудта).

Программамнай—гансашье Мадраста бэшэ, саашадаа ондоо городуудаар ябахадаашье—нилээд шангахан байгаа, сүлөөтэй, «дураараа» ябаха забһар балай гаража үгөөгүй гэхэдэ болохо.

Энэдхэг ороной хото бүридэ болоһон ушарнууд тухай, хараһан бүхы юумэ тухайгаа бэшэхэ болобол, статьямнай дан унжагайрха хаш. Тиимэһээ нэгэ хэды шухала шухала ажаглалтануудаа бүлэглэн абаад, нэгэ городһоо нүгөө городто харайжа байгаад хөөрөөгөө үргэлжэлүүлхэм.

Индеэр ябахадаа, манай түбхын түрүүндэ адаглаһан нэгэ удха түгэлдэг ушарые онсолон тэмдэглэхэ дуран хүрэнэ. Энэ юуб гэбэл, үй түмэн энэдхэг арад агууехэ Ленин багшыемнай, Совет орон, социалис гүрэниемнай маша ехээр хүндэлдэг, арад зоноймнай ажабайдалаар аргагүй һонирходог байха юм.

Ленин гэһэн нэрэ мэдэхэгүй, дуулаагүй хүн үргэн ехэ Энэдхэг ороной ямаршье заха хизаарта үгыл аа гү гэхэдэ болохо.

Жэшээлхэдэ, Мадраста—эндэхи хүнүүд гэртээ һуудаг байдаггүй юм гү гэхээр олон зонтой гудамжада гү, али өөрөө өөрыгөө олохын аргагүй гэлтэй үймөөн шуугаан, түрисэлдөөн хөөрсэгэнөөн боложо байһан дэлгүүр дээрэ гү—хаа хаанагүй ябахада, индусууд энэ Совет Россин хүнүүд ерэбэ гээд мэдэжэрхибэл, абаһаар урин дулаанаар хандажа, Ленин гэжэ үгөөр амаршалдаг байха юм.

Манай бууһан «Империал» гэжэ гостиницын нэгэ ажалшан—таһалга номернуудые сэбэрлэдэг залуушаг хүн—намда Махатма Гандиин дүрсэтэй пёйсэ (энэдхэг сагаан мүнгэ) бэлэглээд, Ленинэй зурагтай значок гү, али совет мүнгэ үгэхыемни гуйба. Һайхан гуйлта. Дары Ленинэй значок барибаб. Тэрэ индусайм баярлаһан гээшэнь! Тэндэһээ ябаха дээрэм гэр байрынгаа адрес, нэрэ юумэеэ нэгэ саарһахан дээрэ бэшээд, намда үгөө бэлэй. Нүхэд болообди, дуратай, хэрэгтэй сагтаа орожо байгты гэбэ гээшэ ааб даа. Холын нүхэрнии, нэрэ, адресшни минии блокнот соо хододоо байха—яажа мэдэхэб, уулзажашье магадгүйбди!

Совет оронойминай һүр жабхаланта хүгжэлтэ, алдар суута амжалтанууд тухай дуулахадаа, энэдхэг зоной диилэнхи олонхинь үнэн зүрхэнһөө баярлана гэжэ олохон жэшээ дээрэһээ ойлгогдоо.

Махараштра штадай ниислэл Бомбей хотодо байтарнай, тэндэ совет космонавтнууд Советскэ Союзай Геройнууд Б. В. Волынов, Е. В. Хрунов гэгшэд ерээ. Тэдэниие угталганда зорюулһан митингын зарлагдахада, Бомбеин гоё һайханаар шэмэглэгдэһэн талмайда тоолошогүй олон, хэдэн мянган зон сугларшоо бэлэй. Тэдэнэр манай баатар хүбүүдые баяртай хүхюунээр, уярма зохидоор угтаба. Индиин суута артистнуудай нэгэн Радж Капур хүндэтэ айлшадта баяр хүргэхэ зуураа, нигэжэ хэлээ:

— Совет космонавтнуудые нютаг дээрээ угтажа байхадаа, замбуулин дайдые шэнжэлэн шудалха, юртэмсын таамаг нюуса юумые эли болгохо хэрэгтэ Советскэ Союзай түйлаһан агууехэ амжалтаар Индиин зон омогорхон байна!

Индиин промышленнэ болон соёлой томо центрнүүдэй нэгэн—Бангалор гэжэ городто болоһон хэдэн уулзалганууд сээжэ соом мартагдашагүйгөөр үлэнхэй.

Инди—СССР гэжэ хани барисаанай бүлгэмэй Бангалортохи таһагта нэгэ уулзалга үнгэргэгдэбэ. Арба-хорин хүнэйл багтаха таһалгада дүшөөд-табяад зон сугларшаба. Арай гэжэ багтаа болобод, олонхинь энэдхэг ёһоор шала дээрэ дабшалаад һуубад. Хөөрэлдөөгөө эхилхэдээ, тэдэмнай гэнтэ ород хэлэн дээрэ бидэниие амаршалба; бүлгэмэй гэшүүд ород хэлэ зорюута үзэдэг байһан байба.

Нэгэ нүхэр: «табан зуун үгэ мэдэхэ болонхойб»,—гээд омогорхон хэлэбэ, нүгөөдэнь:—«табин дээрэл һуунаб даа»—гэбэ. Харахада ехэл зохид байгаа бэлэй даа!

Бүлгэмэй хүтэлбэрилэгшэдэй нэгэн бидэндэ хандан:—«Эндэмнай Совет ороной хани нүхэд иимэ үсөөхэн гэжэ бү һанагты. Даб дээрэ өөрын тусгаар гэр байрагүй дээрэһээ олоороо сугларха аргагүй байбабди. Зүгөөр мүнөө эндэ бүлгэмэймнай эгээл габшагай эдэбхитэн ерээ гээшэ. Һуугааша хүн бүхэнэймнай саана хэдэ хэдэн зуугаад хүнүүд байна гэжэ этигэгты. Энээн шэнги байха!»—гээд энеэбхилэн хэлэхэ зуураа, нэгэ монсогорхон сагаан юумэ делегациемнай толгойлогшо Михаил Лукониндо бариба: «Нээжэ харагты даа!»—гэбэ.

Нээн гэхэдэмнай, уран гоёор бүтээгдэһэн нэгэ томо заан, тэрэнэй саана хамта багашаг үшөө нэгэ заан, саашаа гурбадахи, дүрбэдэхи, табадахи... арбадахи... табидахи... зуудахи. Бага, ехэ зуун заан! Асари ехэ хүсэтэй, амгалан тэнюун зантай заанууд! Энэмнай тон гүнзэгы удхатай бэлэг байжа байба.

Үнэхөөрөөшье, Инди СССР хоёрой хоорондохи хани барисаанай бүлгэмэй ажалда хабаадаашад улам бүри олошорно, хэжэ байһан угаа үнэтэ хэрэгүүдэйнь далайса улам үргэжэнэ.

Индиин социальна болон промышленна хүгжэлтые һаатуулхаа һэдэһэн хархис этэгээдүүд манай хоёр ороной хани харилсаанда дэгээ табихаяа оролдоһоор үнихэнэй. Тэдэнэй хара һэдэлгые элирүүлэн гаргаха талаар «Инди—СССР» гэһэн хани барисаанай бүлгэмэй гэшүүд ехэхэн ажал ябуулна. Жэшээлхэдэ, Бангалор хотодо тэдэнэй эмхидхэһэн совет номуудай выставкэ хараа һэмди. Англи болон Индиин хэдэн хэлэн дээрэ хэблэгдэһэн уран һайханай, политическэ ба экономическа номуудые ниитэ зоной дунда тарааха талаар бүлгэмэйхид нилээдгүйхэн габьяатай.

Теэд энэмнай тиимэ бэлэн хэрэг бэшэ ха. Энэдхэг зоной олонхинь үшөө үзэг бэшэг мэдэхэгүй байха юм. Англиин колонизаторнуудай орхиһон үлэгдэл ха юм даа. Тиимэһээ бүлгэмэй гэшүүд зоной олоороо сугларнаг газараар, айлааршье ябажа байгаад, һонин һонин номуудһаа уншуулхын хойноһоо оролдодог юм ха.

Мүнөө Индидэ зоноо номдо һургахын тула ехэ юумэ хэгдэжэ байна. Энэ гэгээлэл усадхахын тула хэдэн жэлэй түсэб табигданхай. Тэрээндэнь манай гүрэн бага бэшэ туһа хүргэнэ, үзэглэл номуудые хэблэжэ үгэнэ, саарһа тетрадьнуудые бэлэглэнэ.

Тиигэбэшье манай зүгһөө соёл культурын талаар нүлөөмнай үшөөл һайжарһай, үшөөл ехэ болоһой, энэнь политическэ болон экономическа нүлөөгөөр бү дутаһай гэжэ һанагдана.

Юуб гэхэдэ, жэшээнь, ябаһан лэ газартамнай Америкын идхалгын центрнүүд байха юм: газетэнүүдые гаргана, номуудые хэблэнэ, кинофильмнүүдые харуулна... Тэдэ бүгэдын ямар удхатай байһаниинь мэдээжэ ха юм даа. Тиихэдэ манай кинокартинанууд дан үсөөнөөр тиишэ ошоно, Совет ороной гүйсэд ехэ амжалтануудые, ажалшадаймнай ажабайдалые дэлгэрэнгыгээр, алиш талаһаань харуулһан зүйлнүүд үшөөл хоморшог һэн гэхэдэ болохо. Манай идхалгын хүдэлмэри хододоо дайшалхы байха, буржуазна номнолдо доболонти байха ёһотой гэһэн партиимнай заабари тэндэ ябахада абаһаар һанаанда ороодхихо юм...

Тиихэдэ манай ороноор Индиин ажалшан зоной һонирхохонь, манай түйлалтануудаар омогорхохонь заахашье һуладана бэшэ, харин жэлһээ жэлдэ үргэдэнэ гэжэ энэдхэг нүхэднай хөөрөө һэн. Тэрэниие бидэ өөһэдөөшье ажаглаа һэмди.

Бангалор баһа һанагдана. Бангалор гээшэмнай бүхы Инди соогоо сагайнгаа уларилай талаар эгээл һайн газар гэжэ дууланһан байгаабди. Нээрээшье, дан халуун бэшэ, зөөлэн агаартай нютаг байба. Городынь бусадта орходоо һураггүй сэбэрхэн, соморхон шэнгеэр харагдаа һэн. Тиихэдэ тэндэхи ажалшан зоной, манай золгоһон хүнүүдэй абари заншье баһа зөөлэн, илдам налгайл аа гү гэжэ һанагдаа бэлэй.

Эб найрамдал хамгаалха Бангалорой комитедэй гэшүүдтэй уулзалган болобо. Үдэшэлэн, хүдэлмэриин дүүрэһэн саг байгаа. Тэрэ комитет хотын ехэ дэлгүүрэй хажууханда, түмэн зоной ябадаг газарта байрланхай. Олоншье хүнүүд сугларaa, тэдэнэй олонхинь хүдэлмэришэд, профсоюзна ажал ябуулагшад байба. Завод, фабрикануудһаа, ажалайнгаа газарһаа сэхэ ерэһэн хэбэртэй—хубсаһа хунараарнь, нюур шарайгаарнь мэдэхээр. Эхэнэрнүүд олон, зариманиинь багахан үхибүүдтэйгээ. Нэгэ залуухан шираг хүбүүн рикшэ гээшэб гээд танилсаа һэн (халаг даа, тиимэ ажалтан Индидэ үшөө бии байһаар).

Бангалорой эб найрамдалай бүлгэм дэлхэй дээрэ энхэ байдал сахиха гэһэн манай Совет гүрэнэй политикые энэдхэг зоной дунда нэбтэрүүлхэ талаар, Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда совет арадай гаргаһан баатаршалга тухай ойлгуулха талаар яһала ехэ юумэ хэнэ.

— Нэгэ үедэ Пакистантай арсалдан зүрилдэн, буудалдаашье байхадамнай, маниие эблэрүүлхын тула танай орон, гүрэниистнай хүтэлбэрилэгшэд тон ехээр оролдоо гээшэ даа. Мүнөө харагты—Зүүн Пакистанда уһан аюул болон элдэб гай гасаланда араб зоной дайрагдаад байхада, бидэнэр шадал соогоо туһалха гэжэ оролдонобди, эм дом, мүнгэ юумэ суглуулжа эльгээнэбди. Арад зон, оронууд иигэжэл ажаһууха зэргэтэй ха юм даа!—гээд Бангалорой авиационно промышленностиин профсоюзай ударидагшадай нэгэн тэрэ уулзалга дээрэ хэлээ һэн.

Михаил Луконин суута Сталинград городто түрэһэн хүн, тагнуулай батальоной сэрэгшээр манай Эсэгэ ороноо хамгаалгын байлдаанай түрүүшын үдэрһөө һүүлшын саг хүрэтэр дайшалхы замаар дабшан гараһан хүн, тэрэнэй эхэнь Сталинградтаа фашис бомбоор алуулһан гэжэ, инженер Владимир Попов Ураалда дайнай дүрбэн хатуу жэлэй туршада танкын булад, илалтын булад шудхаһан хүн гэжэ мэдэхэлээрээ энэдхэг нүхэднай ехэл һонирхоо бэлэй даа.

Би буряад арадайнгаа дайшалхы габьяа тухай хөөрэжэ үгэбэб. Минии Доодо гол гэжэ табяад лэ үрхэтэ айл нютагай гушан хүбүүд тэрэ дайнһаа бусаагүй юм, Зэдын аймагай Бургалтай гэжэ тосхондо мүнхэ дурасхаалай хүшөө байдаг, тэрээн дээрэ хоёр зуу гаран нэрэнүүд, дайнда унаһан нютагай хүнүүдэй—эсэгэнэрэй, хүбүүдэй нэрэнүүд бэшээтэй юм, тиигээд мүнөө бургалтайгаархин хамтынгаа ажахые «Мир» гээд нэрлэнхэй юм даа гэжэ хэлэхэдэмни, энэдхэг нүхэднай һууриһаа бодожо, тэдэнэй нэгэн, үндэр наһатай буурал толгойто индус ёһоороо наманшалан байжа бидэндэ хандаба:

— Юртэмсэ дээрэ амгалан тайбан байдал тогтоохын тула танай орон, совет арад зон тоолошогүй ехэ хохидолдо ороо гээшэ даа. Тэрэниитнай дэлхэй мартаха ёһогүй! Бүхы ороннитнай «Мир» гэжэ нэрлэхэ байнабди—агууехэ удхатай һүлдэ нэрэ! Совет арад түмэндэ, бултанайтнай нютагаархинда бидэнһээ, Индиин хүдэлмэришэдһөө халуун баяр хүргэжэ хайрлыт! Энхэ мэндэ ажаһуухыень юрөөнэбди!

Тэрэ энэдхэг үбгэнэй сохом үнэн зүрхэнһөө хэлэһэн үгэнүүдые Ганга мүрэнэй эрьеһээ Байгал шадараа хүргэн асаржа, Буряад оронойнгоо арад зондо энэ мүнөө дамжуулна гээшэб.

Уулзалгамнай программынгаа ёһоор нэгэ саг соо үнгэргэгдэхэ зэргэтэй байһан аад, аяар гурбан саг һуушабабди. Хатаршадай концерт хараха, тиигээд нэгэ шадалтайхан интеллигент айлайда ошохо уряалтай байбашье, бидэнэр гээгдээшье һаа гээгдүүжэбди, харин жирэй хүдэлмэришэн зонтой һайса хөөрэлдэе, һонирхоһон юумэдэнь түгэс дүүрэнээр харюусая гэжэ бодоо һэмди.

Теэд тэрэмнай гайтайхан хэрэг байба — барагдашагүй олон асуудалнууд бидэнэй урда табигдажал байха юм. Наһаараашье тиимэ олон асуудал абажа үзөөгүйб гэхэдэ, худал болохогүй. Тэрэ хадаа нэгэ ёһондоо пресс-конференци болоо һэн ха гэжэ тоологшоб — эгээл харюусалгата, эгээл туһатай, эгээл зохид пресс-конференци.

(Үргэлжэлэлынь хожом гараха).

ЕРЭЭДҮЙН МЭРГЭЖЭЛТЭД

Зүүн Сибириин соёлой институдай коллектив түрэл партиингаа XXIV съездые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахые оролдоно.

Сибирь болон Алас-Дурна зүгэй республика, область, хизаар, округуудһаа тусхай мэргэжэл абахын тула бүлэг залуушуул институдта сэхэ эльгээгдэдэг. Конкурсгүйгөөр ороһон студентнэрэй һуралсалайнь дүн бэшэ студентнэрэйхиһээ доогуур байна. Тиин һаяхан үнгэргэгдэһэн институдай совет дээрэ энэ ушар тухай хөөрэлдөөн болоһон байна.

Конкурсгүйгөөр ороһон студентнэрэй дунда һуралсалай, научна ба хүмүүжүүлгын хүдэлмэри һайнаар эмхидхэхэ тухай асуудал бүхы факультет, кафедранууд дээрэ һаяын үдэрнүүдтэ хаража үзэгдэхэ болобо. Тиигээд тэдэнэй хүдэлмэриин түсэбтэ тус тустань тааруу нэмэлтэнүүд оруулагдаха юм. Эдэ студентнэрэй мэргэжэл абаха зорилгодонь туһалхын тула консультаци үнгэргэхэ, конспектнүүдыень шалгаха, научна кружогуудта, олонниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэй хабаадуулха. Мүн тэдэнэрэй курсовой хүдэлмэриее бэшэхэдэнь алибаа туһаламжа үзүүлхэ. Сибирь болон Алас-Дурна зүгтэ ажаһуудаг арадуудай культура, искусство, литература болон наукада хабаатай асуудалнуудые курсовой хүдэлмэриин тематика соо оруулхань. Тэндэхи оюун бэлигтэнэй, эрдэмтэдэй зохёолнуудые библиотекэдээ элбэг болгохо тухай тогтоол Зүүн Сибириин соёлой институдай совет баталан абаа.

Тэрэшэлэн студентнэрэй дунда ябуулагдадаг хүмүүжүүлгын хүдэлмэри һайжаруулхын тула «СССР-эй арадуудай хани барисаан» гэһэн тусхай таһаг нээхэ, Монгол Арадай Республикын ба Монголой арадай революционно партиин 50 жэлэй ойдо зорюулагдаһан хэмжээ ябуулгануудые институт дотороо үргэнөөр эмхидхэхэ гэһэн шиидхэбэри совет дээрэ абтаба.

В. НАЙДАНОВА.

„СЭЛЭНГЭ“ БЭЛЭДХЭЛЭЭ ЭХИЛЭЭ

Буряадай АССР-эй габьяата артист Ф. С. Ивановой хүтэлбэри доро «Сэлэнгэ» гэжэ ансамбль 1969 ондо Новоселенгинск тосхондо эмхидхэгдэһэн юм. Бии болоһон сагһаа хойшо тус ансамблиин коллектив нютагайнгаа ажалшадай культурна эрилтые гүйсэд хангадаг, аймаг доторoo тон хүндэтэй айлшад болоһон.

В. И. Ленинэй 100 жэлэй ойн баярта зорюулагдаһан хүдөөгэй уран һайханай наада харалгада эдэнэр 1-дэхи һуури эзэлжэ, республика соогоо суурхаһан юм.

Ансамблиин артистнарта мүнөө харюусалгатай үе ерэнхэй. Юуб гэхэдэ, КПСС-эй XXIV съездэдэ зорюулагдаһан харалгада түрүүшынгээ һуури алдахагүйе тэдэнэр оролдоно. Нютагай интеллигенциһээ Римма Буянтуева, Катя Малоземова гэгшэд, илангаяа багшанар, ехэ оролдолго гаргана. Тиихэдэ совхозой шофёр Батор Дондоков, заводой хүдэлмэришэн Валерий Миронов болон бусад баһал эдэбхитэйгээр хабаадалсана.

Зүүн Сибириин культурын институт дүүргэһэн, Сэлэнгын аймагай культурын таһагые даагша В. Б. Домиранов эдэбхитэдтэ горитой туһа хүргэнэ.

Ч. Павловай хүгжэмөөр табигдаһан залуушуулай, Гончик-Сумлагай монгол хатарнууд, парти тухай шэнэ шэнэ дуунууд программадань оруулагданхай. Тиигэжэ Новоселингинск тосхоной соёлой байшангай галханууд орой болотор ялардаг, үдэшэ бүри тэндэ хүнүүд хүлгэжэ байдаг.

Тус коллектив зундаа Монгол Арадай Республика айлшалха һанаатай.

В. АВГАЛДАЕВА.

НЮТАГ НЮТАГ[АЙ] ҺОНИ[Н]

ЗАХААМИН. Санап[...]лой байшанда хоорой, [...] уран һайханаар уншал[...] жогууд эмхидхэгдэбэ. [...] Жамсуев, М. Д. Санж[...]шэд тус кружогуудые [...]рилнэ.

А. АРЧУ[...]

* * *

УЛААН-ҮДЭ. Окт[...] районой Карл Марксы[н] [...] жэтэ бульвар. Эндэ һа[...] дэхи номер абаһан 80 [...] тай үшөө нэгэ шэнэ гэр[...] лалгада үгтэбэ. «Бур[...] строй» трестын хүдэл[...] шэд шэнэ байрада ор[...] хинэбэ.

Р. ФЕДО[...]

* * *

ХОРИ. КПСС-эй ра[...] ба ажалшадай депута[...] аймсоведэй гүйсэдкомо[...] Хоринич совхозой жо[...] И. Ф. Косыгин Хүн[...] грамота болон үнэтэ [...] шагнагдаба. Тэрэ уда[...] хим жолоошоной алдарт[...] һон. Үнгэрһэн жэл соо[...] Косыгин «ГАЗ-53» мар[...] томашиные 111 мянга[...] метртэ ябуулжа, 203 т[...] түлишэ ба түрхихэ ма[...] алмаһан байна.

Д. НАЙДАН[...]

* * *

ЗАГАРАЙ. Эрхирэгэй[...] зой 1-хи отделениин а[...] хонишон Цырен-Дулма Д[...] ва аймаг соогоо түрүү[...] нэгэн юм. Мүнөө жэлд[...] толгой түлгэ даажа аба[...] гаа.

Январь һарын эхинһэ[...] дынь хурьгалжа эхилээ. [...] февралиин 15-най мэд[...] 350 хурьгатай болоод [...]

Хурьгануудынь тобир т[...] нэгэшье толгой гарзагү[...] абтажа байнхай.

Г. БАЗАРЖАП[...]

* * *

ЗЭДЭ. Ц. Шагжинай «[...]рай дуун» гэжэ зүжэгэй 3[...] үйлые Инзагатын ажал[...] нирхон хараба. Зүжэг таб[...] — һургуулиин багшанар. [...]нэр Ц-Б. Бадмаевай нэгэ[...] тай «Айлшан» гэжэ зү[...] һаяар табиха юм.

С. БУБЕ[...]

Арад зоной хэрэглэмжэд[э]

Литовско ССР-эй «Эльфа» гэдэг электромеханическа заводто шэнэ магнитофон бүтээн гаргагдадаг болоо. «Дайна» гэжэ нэрэтэй энэ магнитофон хоёр скоростьтой: секунда соо 9,53 ба 2,38 сантиметртэ эрьелдэнэ. Магнитофоной газаа талань модо, пластмассаар гоёогдонхой. Зүүн таладахи зурагтань электромеханическа заводой мастер Владимир Туркс «Дайна» магнитофоной шанарые шалгажа байна.

* * *

Москва. СССР-эй Худалдаа наймаанай министерствын Бүхэсоюзна экспертнэ совет 1971 ондо арад зоной үргэн хэрэглэмжэдэ шэнэ түхэлэй эрхим һайн эд бараануудые гаргаха гэжэ баталба. Тэдэнэй дунда «Этюд-603» маркын транзисторна радиоприемник ороно. Минскэ радиозаводто хэгдэдэг тус радиоприемник юһэн транзистортай, дунд[а] долгинууд дээрэ [...]ладаг юм. Нүгөө[...]тань «Этюд-603» транзисторна ра[дио]емнигой түхэл [...]лагдана.

ТАСС-ай [фото].

ХИЛЫН СААНАҺАА

ТЕЛЕФОН • ТЕЛЕГРАФ • РАДИО

ҺҮР ЖАБХАЛАНТА ХАРАА ТҮСЭБҮҮД

СССР-эй арадай ажахые 1971—1975 онуудта хүгжөөхэ табан жэлэй түсэб тушаа КПСС-эй XXIV съездын Директивэнүүдэй проектые дэлхэйн хэблэл дэлгэрэнгыгээр тайлбарилжа үргэлжэлһөөр.

БЕРЛИН. СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ табан жэлэй шэнэ түсэб Советскэ Союздахи коммунис байгуулалтын асари ехэ хэмжээе харуулна гээд «Хорицонт» газетын түрүү бэшэг дотор хэлэгдэнэ. Үйлэдбэриие түргэнөөр хүгжөөһэнэй үндэһөөр ажалшадай байдал һайжаруулга, соёл болбосоролойнь хэмжээе дээшэлүүлгэ—совет шэнэ табан жэлэй түсэбэй гол зорилгонуудай нэгэн болоно.

Советскэ Союзай арадай ажахые хүгжөөлгын һүр жабхаланта хараа түсэбые ГДР-эй ниитэ зон һайшаажа, тэрээндэнь баясажа байнад. «Манай хани нүхэдэй амжалтань бидэнэй өөһэдэймнайшье амжалтаһаа дутуугүй,—гээд «Хорицонт» тэмдэглэнэ.

БРАТИСЛАВА. СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ табан жэлэй түсэб тушаа КПСС-эй XXIV съездын Директивэнүүдэй проектын гол удхые Словакиин газетэнүүд найруулан бэшэнэ. «Праца» газетэ табан жэлэй түсэбэй гол удха, тоонуудыень харуулха зуураа, Советскэ Союзай национальна олзо доходынь табан жэл соо 37—40 процентээр, хүн бүхэндэ хүртэсын талаар абажа харабал, бодото олзо доходынь 30 процент тухайтай дээшэлхэ гээд тусгаар тэмдэглэбэ.

ГАВАНА. Үйлэдбэриие түргэнөөр хүгжөөһэнэй, ашаг үрыень ехэ болгоһоной, научно-техническэ дэбжэлтэ түйлаһанай, ажалай бүтээсэ түргэнөөр дээшэлүүлһэнэй ашаар арад зоной байдал һайжаруулха, соёл болбосоролыень дээшэлүүлхэ гээшэ СССР-эй табан жэлэй шэнэ түсэбэй гол зорилгонь болоно гээд «Гранма» газетэ бэшэнэ.

БОНН. «Совет гражданинуудай ажаһуудал һайжархань»—гэһэн гаршаг доро «Штутгартер цайтунг» газетэ КПСС-эй XXIV съездын Директивэнүүдэй проектын гол удхые найруулан бэшэбэ.

РИО-де-ЖАНЕЙРЭ. «Совет арадта зорюулан, материальна болон соёл культурын баялигые горитойгоор ехэ болгохоор СССР-эй экономикые хүгжөөлгын шэнэ түсэб дотор хараалагдана», — гэһэн гаршаг доро КПСС-эй XXIV съездын Директивэнүүдэй проект тухай мэдээсэл «Глобу» газетэ түрүүшынгээ нюурта толилбо. Улад зоной үргэн хэрэглэлэй эд бараа, эдеэ хоолой зүйл ехээр гаргадаг болохо зорилго юһэдэхи табан жэлэй түсэб дотор табигдана гээд газетэ тэмдэглэбэ.

НЬЮ-ЙОРК. СССР-эй шэнэ табан жэлэй түсэбэй бүлэг бүхэниие хараад, американ Экономикые баһал тэдэ бүлэгүүдтэй сасуулаад үзэхэдэ, капитализм социализм хоёрой хоорондохи айхабтар ехэ илгаа харагдана» гээд «Дейли уорлд» газетэ редакционно статья дотороо бэшэнэ. Капиталай олзо эдишыень ехэ болгохо гэһэн бэшэ, харин общестын эрилтые, хэрэглэмжые хангаха гэһэн гол зорилго түсэбэй Директивэнүүдээр табигдана. Экономическа байдалые бодото дээрэнь түсэблэхэ, залан хүтэлбэрилхэ арга боломжо имагтал социалис общество дотор бии юм гээд Америкын коммунистнуудай газетэ бэшэнэ.

Арадай хэрэглэлэй эд бараа бүри ехээр гаргаха, шанарыень һайжаруулха гэжэ юһэдэхи табан жэлэй түсэбөөр хараалагдахаһаа гадна, СССР-эй арад зоной бодото олзо доходые гуша тухай процентээр ехэ болголгодо анхарал табигдана гээд буржуазна «Ньюсдей» газетэ тэмдэглэнэ.

ПАРИЖ. «Москвада толилогдоһон Директивэнүүдэй проектын тон гайхамшагта шэнжэнь гэхэдэ, совет хүнүүдэй ажаһуудал һайжаруулгада анхарал ехээр табигдаһаниинь болоно» гээд «Монд» газетэ бэшэнэ.

Индохитадай фронтнууд дээрэ

ЛОНДОН. (ТАСС). Лаосто американо-сайгоной сэрэгэй хэһэн интервенцидэ энэ ороной патриотическа хүсэнүүд хатуу харюу үгэжэ байна. «Добтолгын энэ операци» нэгэ газартаа тогтошоо гээд баруун гүрэнүүдэй хэблэл тэмдэглэнэ. Лондоной «Таймс» газетын бэшэһэнэй ёһоор, Сайгоной моторизованно соединенинүүд урагшаа ябахаа оройдоо болишоо. Американ вертолёдуудай олоороо буудуулан унаһан дээрэһээ эзэрхэг түримхэйшүүлэй сэрэгүүдэй ябасань удаарба. Американ авиациин хамгаалалгагүйгөөр марионеточнэ сэрэгүүдэй дайлалдажа шадахагүй байһыень Лондоной «Гардиан» газетэ тэмдэглэнэ. Гэхэтэй хамта 9-дэхи шоссе харгые зубшан бэхилэгдэһэн тулгууриин пунктнуудые сайгоной сэрэгэйхид түргэнөөр барижа байнхай.

Рейтер агентствын мэдээсэлнүүдэй ёһоор, саперно подразделенинүүд тэндэг горючиин складуудые барина, холо буудадаг артиллери тодхохо байрануудые түхеэрнэ. Тэрэ мэтын түхеэрэлгэ хэхэдээ, тэндээ удаан байха, бэеэ абанхай нейтральна энэ орон соо дээрмэдэлгээ үргэлжэлүүлхэ гэжэ тэдэнэр түсэблэнэ.

ХАНОЙ. (ТАСС). Лаосой патриодууд февралиин 11-дэ американ 11 вертолёт буудажа унагааба гээд «Куан дой Нян Зан» гэжэ Ханойн газетэ мэдээсэнэ. Фукокбок, Тамлуонг гэжэ районуудта интервентнүүдэй нэгэ рото тэрэ үдэр үгы хэгдэбэ. Тэрэ тоодо американ 6 солдат алуулаа. 9-дэхи шоссе харгы дээрэ сайгон армиин хоёр батальониие Лаосой патриодууд үгы хэбэ.

Урда Вьетнамһаа абтаһан мэдээсэлнүүдэй ёһоор, Куангчи провинцида дайлалдагша арадай армиин подразделенинүүд дайсанай 600 гаран солдадые алаһан, гэмтээһэн, американ 26 самолёт ба вертолёт буудажа унагааһан, гэмтээһэн, сэрэгэй 95 машина, тэрэ тоодо 38 танк ба бронетранспортёр үгы хэһэн, дайсанай 3 судна уһанда шэнгээһэн байна.

ЛОНДОН. (ТАСС). Донгхой гэжэ газарһаа баруун тээшээ 33 модондохи ДРВ-гэй газарые американ истребитель-бомбардировщик ракетээр дахин буудаба гэжэ Рейтер агентство мэдээсэнэ. Лаос худар ниидэдэг «В-52» гэжэ стратегическэ бомбардировщигуудые «абархын тулада» ДРВ-дэ огторгойһоо добтолго хэгдэхэ юм гэжэ Сайгондохи американ сэрэгэй командовани мэдүүлбэ.

САГААН БАЙШАНДА СУГЛААН БОЛОО

ВАШИНГТОН. (ТАСС). Лаостохи байдал зүбшэн хэлсэһэн правительственна кабинедэй суглаан Сагаан байшанда болобо. Америкын ба дэлхэйн олонниитын буруушаажа байһан мүртэншье, Лаосто эсэргүү дайгаа Вашингтоной засагаархидай үргэлжэлүүлхэ хүсэлтэй байһыень М. Лэйрд элишэлэн мэдүүлбэ. Лаосто эсэргүү добтолгые сэрэгэй, политическэ болон дипломатическа талаар түйлагдаһан «амжалта» хэбэртэйгээр харуулхые һэдэһэншье һаа, «урдамнай ехэ бэрхэшээлнүүд байһаар» гэжэ Лэйрд мэдэрбэ.

Сагаан байшангай түлөөлэгшэ Р. Зиглерэй корреспондентнүүдтэ мэдээсэһэнэй ёһоор, Лаосто добтолжо ороһондо «сэдьхэлээ хананги байһанаа» президент Никсон элирхэйлэн мэдүүлээд, «Вьетнамизациин» программын ёһоор лэ тэрэ бэелүүлэгдэжэ байна гээд тэмдэглэбэ.

Никсон үгэ хэлэбэ

ВАШИНГТОН. (ТАСС). «Американ легион» гэжэ тон хархис эмхиин жэлэй съезд дээрэ үгэ хэлэхэ зуураа, президент Р. Никсон Лаосто хэгдэжэ байһан американо-сайгоной эзэрхэг түримхэй дайе үмөөрбэ. Нейтральна, бэеэ абанги орон худар добтолжо ороһоноо зүбтүүлхээ һанажа, Урда Вьетнамдахи «американ солдадуудай ами наһа хамгаалха хэрэгтэй байһан дээрэһээ иимэ юумэ хэгдэбэ»,—гээд президент дахин хэлэбэ. Мүн Камбоджо тухай баһал тиимэрхүүгээр хэлээ.

Сайгоной марионеточнэ засагаархид дайн сэрэгэй үүргэ бүри ехээр дүүргэхэ шадалтай болобо гэжэ президент хэлээд, Индохитадай арадуудта эсэргүү дайнда тэдэнэй сэрэгүүдые үргэнөөр хэрэглэхэ хүсэлтэй байһанаа тэрээгээрээ харуулба. Индохитадтахи дайнай дүүрэһэншье хойнонь сэрэгэй гаргаша бага болохо юм гэжэ найдаһанай хэрэггүй гэжэ американхидтэ президент дуулгаба.

Һаяхан Дюссельдорфдо (Баруун Германи) олон зоной хабаадалгатай демонстраци болоо. Тэдэнэр американ коммунистка Анджела Дэвисые сүлөөдэ гаргахын түлөө уряалһан, энэ демонстрациие Германиин Коммунис парти эмхидхэһэн байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: бүлэг демонстрантнууд.

АПН-эй фото.

СЭНХИР ЭКРАНУУДТА

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА. [...] чаһаа 21 час хүрэтэр Моск[ва] дамжуулга. 16 чаһаа орон [...]хи һонин. 16.05 минутаһаа [...] бүүдтэ зорюулагдаһан [...] фильм. 16.15 минутаһаа [...]шадта зорюулагдаһан дамжу[...] 16.40 минутаһаа фильм-ко[...] 17.30 минутаһаа «Табан жэл[...]дэм наука ба ажабайдал» [...] дамжуулга. 18 чаһаа «Каст[...]ва»гэһэн уран һайханай теле[...]онно фильм. 19.30 мину[...] орон доторхи һонин. 19.50 [...]таһаа уран һайханан телеви[...] фильм.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАМ[МА]. УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛНА: [...] чаһаа «Звонок» гэһэн теле[...]онно журнал. 18.30 мину[...] «Катерок» гэһэн мультфи[льм]. 18.40 минутаһаа багашуулда [зо]рюулагдаһан дамжуулга. 1[...] чаһаа үхибүүдтэ зорюулагд[...] фильм-концерт. 19.30 мину[...] «Европын мүшэд» гэһэн теле[ви]зионно фильм. 20.10 мину[...] концерт. 20.45 минутаһаа «Б[...]гэгүй футбол» гэһэн телеви[...] фильм. 21 чаһаа телепа[...] 21.20 минутаһаа «Мужчинам [...]зы не к лицу» гэһэн уран [...]най телевизионно фильм.

ПРАВДА БУРЯТИ[И] МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО

Нэгэдэхи хуудаһанда: «П[...] союз ба мүрысөөн» гэһэн [...] бэшэг. КПСС-эй XXIV съе[здэй] хүндэлэлдэ зорюулагдаһан [...]риалнууд. ТАСС-ай мэдээсэл.

Хоёрдохи хуудаһанда: «Пар[...] түсэбүүд — арадай түсэбүүд» [...]һэн гаршаг доро Сэлэнгын [...]зой хүдэлмэрилэгшэдэй хөөр[...] В. Шевченко П. Срибный гэгш[...] статьянууд. Түрэл орон дото[...]

Гурбадахи хуудаһанда: «Кл[...] ямар байха ёһотойб» гэһэн [...]далаар түхэреэн столой [...] культурын хүдэлмэрилэгш[...] дунда болоһон хөөрэлдөөн.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: Ш[...] һонин. Хилын саанахи мэдээ[...]

Редактор Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Гор. Улан-Удэ типография управления по печати при Совете Министров БурАССР Н-03345. Заказ № 8[...]